

**MUSIIKIN MUOVAAMAT SANKARI JA VIHOLLINEN:
INTERMEDIAALISET MUSIIKKIVIITTAUKSET JA
HENKILÖHAHMOJEN RAKENTUMINEN HIROHIKO
ARAKIN *JOJO'S BIZARRE ADVENTURE: DIAMOND IS
UNBREAKABLE* -MANGASSA**

Laura Autio
Maisterintutkielma
Kirjallisuus
Musiikin, taiteen ja
kulttuurin tutkimuksen laitos
Jyväskylän yliopisto
Syksy 2022

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta Humanistis-yhteiskuntatieteellinen	Laitos Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos
Tekijä Laura Autio	
Työn nimi Musiikin muovaamat sankari ja vihollinen: Intermediaaliset musiikkiviittaukset ja henkilöhahmojen rakentuminen Hirohiko Arakin <i>JoJo's Bizarre Adventure: Diamond Is Unbreakable</i> -mangassa	
Oppiaine Kirjallisuus	Työn laji Maisterintutkielma
Aika Joulukuu 2022	Sivumäärä 51
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tutkielmassa käsitellään intermediaalisia musiikkiviittauksia Hirohiko Arakin mangassa <i>JoJo's Bizarre Adventure: Diamond Is Unbreakable</i> keskittyen kahteen keskeiseen henkilöhahmoon, Josuke Higashikataan ja Yoshikage Kiraan. Tutkimuksessa selvitetään, mitä ja millaisia intermediaalisia viittauksia musiikkiin Josuken ja Kiran henkilöhahmoissa yhdistetään sekä minkälaisia tulkintoja ja merkityksiä nämä viittaukset luovat henkilöhahmojen rakentajina.</p> <p>Teoreettisena viitekehystenä toimii intermediaalisuuden tutkimus, johon sovelletaan musiikin ja kirjallisuuden suhteeseen päteviä intermediaalisia lainalaisuuksia ja teoreettisia määritelmiä. Tutkielmassa hyödynnetään myös interfiguraalisuuden teoriaa. Tutkimusmetodissa yhdistetään intermediaalisuuden teoriaa mangan henkilöhahmojen ja musiikkiviittausten tarkkaan analyysiin ja tulkintaan, johon sisältyy lisäksi mangan visuaalisen puolen kartoittava kuva-analyysi.</p> <p>Tutkielman analyysiosio koostuu kolmesta pääluvusta. Kahdessa ensimmäisessä pääluvussa eritellään Scherin kolmijaon avulla Josuken ja hänen Stand-kykynsä Crazy Diamondin intermediaalisia viittauksia Princeen ja Pink Floydin (luku 4) sekä Kiran ja hänen Stand-kykynsä Killer Queenin intermediaaliset viittaukset (luku 5). Kolmas pääluku (luku 6) yhdistää edellisten päälukujen havainnot ja kokoaa niitä yhteen henkilöhahmojen rakentumisen näkökulmasta.</p> <p>Tutkielman tuloksissa tuodaan esille, että aineistossa yleisin intermediaalinen viittaustapa on muodollinen intermediaalinen jäljittely ja intermediaalinen transpositio, sillä metaforista ja musiikin äänellisestä ulottuvuudesta on tehty konkreettisia. Sanoitukset ja niiden merkitykset näkyvät mangassa kuvina ja ovat muuttuneet hahmoiksi ja Stand-kyvyiksi.</p>	
Asiasanat: intermediaalisuus, intertekstuaalisuus, interfiguraalisuus, musiikki, manga, Hirohiko Araki, <i>JoJo's Bizarre Adventure</i> , <i>Diamond Is Unbreakable</i>	
Säilytyspaikka: Jyväskylän yliopisto	
Muita tietoja: -	

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	INTERMEDIAALISUUS, MUSIIKKI JA MANGA.....	4
2.1	INTERMEDIAALISUUS JA SEN KÄSITTEISTÖÄ.....	4
2.2	MUSIIKKI MANGASSA.....	7
3	<i>JOJO'S BIZARRE ADVENTURE, STAND-KYVYT JA DIAMOND IS UNBREAKABLE</i>	11
4	JOSUKE HIGASHIKATA - "COME ON YOU MINER FOR TRUTH AND DELUSION, AND SHINE!"	16
4.1	Josuken ja Crazy Diamondin lyhyt esittely	16
4.2	Prince-viittaukset Josukessa.....	19
4.3	Pink Floyd -viittaukset Josukessa.....	25
5	YOSHIKAGE KIRA - "GUARANTEED TO BLOW YOUR MIND"	31
5.1	Kiran ja Killer Queenin lyhyt esittely	31
5.2	David Bowie -viittaukset Kirassa	34
5.3	Queen-viittaukset Kirassa	39
6	INTERMEDIAALISET MUSIIKKIVIITTAUKSET HENKILÖHAHMOJEN RAKENTAJINA.....	47
7	PÄÄTÄNTÖ	50
	LÄHTEET	52
	LIITTEET.....	57
	Liite 1: Lista tutkimuksessa mainituista henkilöahmoista	57
	Liite 2: Scherin kolmijako	58
	Liite 3: Tutkimuksessa tarkasteltavien kappaleiden sanoitukset	59

1 JOHDANTO

Maisterintutkielmassani tutkin intermediaalisia musiikkiviittauksia Hirohiko Arakin (s. 7.6.1960) mangan *JoJo's Bizarre Adventure: Diamond Is Unbreakable* (jap. ジョジョの奇妙な冒険 ダイヤモンドは砕けない, *JoJo no Kimyō na Bōken Daiyamondo wa Kudakenai*) kahdessa keskeisessä henkilöahmossa. *JoJo's Bizarre Adventure* on tullut maailmalla tunnetuksi muun muassa useista länsimaisista musiikkiviittauksistaan, sillä huomattava osa sarjan henkilöahmoista, heidän ylikuonnollisista voimistaan ja mangan luvuista on nimetty eri artistien, albumien ja kappaleiden mukaan. Samannimisyys ei kuitenkaan rajoitu pelkästään nimen tasolle, vaan sen takaa voi välittyä myös musiikin tyyllilajien ja artistien historian lisäksi kappaleiden sanoitusten uudelleentulkintaa. Tutkimukseni keskeisimmät kysymykset ovat seuraavat:

1. Mitä ja millaisia intermediaalisia viittauksia musiikkiin Josuken ja Kiran henkilöahmoissa yhdistellään?
2. Minkälaisia tulkintoja ja merkityksiä intermediaaliset viittaukset luovat henkilöahmojen rakentajina?

Syvennyn tutkimaan *Diamond Is Unbreakable* -mangan päähenkilöä Josuke Higashikataa ja pääantagonistia Yoshikage Kiraa sekä heidän ylikuonnollisia Stand-voimiaan Crazy Diamondia ja Killer Queenia. Keskityn tutkimaan sarjan neljättä osaa, koska tähän asti kokonaan englanniksi käännettyistä osista neljännessä on tutkimukseni kannalta eniten merkityksellisiä musiikkiviittauksia tarinalle keskeisissä henkilöahmoissa. Huomionarvoista on se, että sarjassa ensimmäistä kertaa sekä päähenkilö että pääantagonisti ovat molemmat saaneet ensisijaisesti inspiraatiota musiikista. Josuken henkilöahmo on yhdistelmä Princeä ja Pink Floydia, kun taas Kira on yhdistelmä David Bowieta ja Queenia. Yhteistä edellä mainituille neljälle artistille on yleisesti se, että he ovat itsevarmoja, karismaattisia ja maailmankuuluja esiintyjiä, heidän tuotantonsa on suuresti arvostettua vielä tänäkin päivänä ja erityisesti rock-musiikin genressä vaikutusvaltaista. Tutkimukseni fokusoituu

tutkimaan Princeen, Pink Floydiin, David Bowieen ja Queeniin tehtyjä erilaisia viittauksia esimerkiksi sanoituksiin ja esiintyjien ulkonäköön liittyen.

Tutkimuksen teoreettinen viitekehys pohjautuu intermediaalisuuden tutkimukseen, johon sovelletaan musiikin ja kirjallisuuden suhteeseen päteviä intermediaalisia lainalaisuuksia ja teoreettisia määritelmiä. Tutkimukseni sijoittuu mangatutkimuksen kenttään, sillä pääaineistona on Viz Median englanniksi käännetty mangasarja (2019–2021) suomenkielisen käännöksen puutteellisuuden takia. Koska englanninkielisessä käännöksessä osa nimistä on lokalisoitu tekijänoikeussyiden takia toisiksi (Killer Queen on käännöksessä Deadly Queen ja Crazy Diamond on Shining Diamond), käytän näistä alkuperäisen japaninkielisen painoksen vastineita. Tutkimusmetodissani yhdistän intermediaalisuuden teoriaa mangaan henkilöhahmojen ja musiikkiviittausten tarkkaan analyysiin ja tulkintaan, johon sisältyy myös mangaan visuaalisen puolen kartoittava kuva-analyysi.

Manga on tuttua aineistoa suomalaisessa tutkimuksessa. Jo pelkästään Jyväskylän yliopistossa aiempaa mangatutkimusta maisterintutkielman tasolla on tehty muun muassa *Narutosta*, *Fruits Basketista*, *Oh! My Goddessista* ja *Happy Mania!sta* (Knuutti 2012), *Puella Magi Madoka Magicasta* (Nerg 2019), *Great Teacher Onizukasta* (Riihimäki 2011) ja *Rurouni Kenshinistä* (Matalamäki 2011). Ehkäpä tunnetuin tiedejulkaisu on Tampereen yliopistosta Katja Valaskiven *Pokemonin perilliset: Japanilainen populaarikulttuuri Suomessa* (2009), joka käsittelee japanilaisen populaarikulttuurin suosiota suomalaisten nuorten kulutuskulttuurissa ja mediakäytön tavoissa. Kansainvälisellä tasolla tutkimuksia tarjoavat esimerkiksi *The Journal of Anime and Manga Studies* (JAMS) ja *Mechademia*, jotka molemmat julkaisevat vuosittain vertaisarvioituja artikkeleita liittyen japanilaiseen viihdemediaan. Tutkimuskohteestani *JoJo's Bizarre Adventuresta* on tehty muutamia tieteellisiä tutkimuksia, mutta ei suomeksi. Örebron yliopistossa Ellinor Ranta on tehnyt opinnäytetyön (2020), jossa käsitellään mangasarjan ensimmäisen osan, *Phantom Bloodin*, maskuliinisuutta ja verrataan sitä kahteen muuhun samantyyppiseen suosittuun mangasarjaan. Tutkimukseni kannalta olennaisempi tieteellinen artikkeli,

jota hyödynnän tutkielmassani, on Francesco-Alessio Ursinin “David Bowie’s Influence on JoJo’s Bizarre Adventure” (2017), jossa perehdytään erityisesti Yoshikage Kiran henkilöhaamossa ilmeneviin bowiemaisiin piirteisiin intertekstuaalisuuden teorian kautta.

Maisterintutkielmia intermediaalisuudesta Jyväskylän yliopistossa on tehnyt esimerkiksi Joonas Turunen *About a Boy* -romaanista ja *Love Letters to the Dead* -romaanista (2020) ja Juha-Pekka Kilpiö *The Manchurian Candidate : a remake* -runosta (2013). Omaa tutkimustani lähempää liippaa Laura Myllykosken tekemä pro gradu *Ornette Birks Makkonen* -sarjakuvasta (2017), sillä siinä keskitytään myös musiikin kuvaamiseen. Musiikkia mangassa on jonkin verran tutkittu (Hsu & Chiang 2021; Ko-On 2018), mutta musiikillista intermediaalisuutta ei niinkään, joten oma tutkimukseni tulee täydentämään tätä tutkimuskentän osa-aluetta. Käytän apuna tänä vuonna julkaistua Laura Piipon ja Juha-Pekka Kilpiön toimittamaa *Intermediaalinen kirjallisuus* (2022) -teosta, joka kokoaa yhteen intermediaalista kirjallisuutta ja kirjallista intermediaalisuutta käsitteleviä artikkeleita. Tämä teos tukee oman tutkimukseni teoriapohjaa ja auttaa ymmärtämään intermediaalisuutta mangan kontekstissa. Lisäksi Essi Variksen väitöskirjassa *Graphic Human Experiments: Frankensteinian Cognitive Logics of Characters in Vertigo Comics and Beyond* (2019) koostetaan hyvin sarjakuvan näkökulmasta fiktiivisten hahmojen intertekstuaalista ulottuvuutta.

2 INTERMEDIAALISUUS, MUSIIKKI JA MANGA

Tässä pääluvussa esittelen tutkimukseni teoriataustaa. Ensiksi taustoitan intermediaalisuuden ja sen tutkimuskenttää, jonka jälkeen toisessa alaluvussa keskityn määrittelemään mangan yhtenä osana sarjakuvatutkimusta sekä luomaan katsausta mangan ja musiikin suhteeseen.

2.1 INTERMEDIAALISUUS JA SEN KÄSITTEISTÖÄ

Intermediaalisuus voidaan määritellä sateenvarjokäsitteeksi, joka yleisesti pyrkii esittämään eri medioiden välisiä suhteita tai medioiden välisten rajojen ylittämistä (Rippl 2015, 1; Wolf 2005a, 252). Aage Hansen Löve käytti intermediaalisuutta ensimmäistä kertaa terminä vuonna 1988 julkaistussa artikkelissaan, jossa hän tarkasteli modernien venäläisten runojen sanan ja kuvan välisiä suhteita (Rippl 2015, 10). Intermediaalisuus toimii ikään kuin yhdistävänä siltana medioiden välillä ja saa ne keskustelemaan toistensa kanssa (Wolf 2015, 2; Elleström 2010, 11–12). Koska sarjakuva itsessään on multimodaalista kuvan ja tekstin yhdistelyä, on se automaattisesti myös intermediaalista. Sarjakuva yhdistelee visuaalisia ja tekstuaalisia merkityksiä, joiden avulla se kykenee toteuttamaan monenlaisia intermediaalisia vaikutuksia ja hyödyntää kerronnassaan mukauttaen muita medioita (Rantala 2022, 92).

Intermediaalisuuden teorian pohjana voidaan pitää intertekstuaalisuuden ilmentymiä, joiden käsitteitä on myöhemmin lainattu intermediaalisuuden teorian jäsentämisessä (Rajewsky 2005, 47–48, 54; Wolf 2005a, 254). Intertekstuaalisuuden ja intermediaalisuuden välistä rajaa häivyttää 'tekstin' monitulkintainen käsite, mutta intertekstuaalisuus voi olla vain intramediaalista eli vain tiettyjen sanallisten tai kirjallisten tekstien sisäinen ilmiö (Rajewsky 2005, 54; Wolf 2005a, 252).

Intermediaaliset viittaukset taas voivat olla muodon lisäksi myös funktioiltaan erilaisia intertekstuaalisiin viittauksiin verrattuna (Rajewsky 2005, 60). Toisin sanoen intermediaaliset viittaukset sisältävät intertekstuaaliset viittaukset, mutta intertekstuaaliset viittaukset eivät sisällä intermediaalisia viittauksia.

Werner Wolf lähestyy musiikin ja kirjallisuuden välistä intermediaalisuutta kahden pääsuuntauksen kautta, jotka ovat teoksen sisäiset viittaukset (*intracompositional intermediality*) ja teoksen ulkoiset viittaukset (*extracompositional intermediality*) (Wolf 2015, 460–462). Musiikin ja kirjallisuuden välistä suhdetta tutkittaessa kenties yleisimmäksi typologiaksi on muodostunut Scherin kolmijako, jonka avulla Wolf tarkastelee musiikkia kirjallisuudessa, musiikkia ja kirjallisuutta yhdenvertaisina sekä kirjallisuutta musiikissa. Teoksen sisäisiin intermediaalisiin viittauksiin voidaan viitata myös monimediaisuutena (*plurimediality*), jossa semioottisten piirteiden katsotaan kuuluvan useampaan kuin yhteen mediaan. (Wolf 2015, 459–460, 468.) Koska tutkin musiikillisia viittauksia mangan sisällä, manga itsessään toimii alustana intermediaaliselle vuorovaikutukselle, mitä pystyn havainnoimaan käyttäen apuna Scherin kolmijakoa (liite 2).

Tutkimuksessani keskeisimpiä soveltamiani käsitteitä ovat transmediaalisuus, mediaalinen transpositio sekä implisiittinen ja eksplisiittinen intermediaalinen viittaus. Transmediaalisuudella tarkoitetaan ulkoista viittausta, joka on ei-mediaspesifinen ilmiö jossakin mediassa, mikä esiintyy yleisesti muuallakin, kuten esimerkiksi musiikin ja kirjallisuuden kerronnalliset keinot. Mediaalinen transpositio lukeutuu ulkoisiin viittauksiin ja viittaa adaptaatioon, eli kertomuksen tai jonkin sen osan siirtämiseen mediasta toiseen. Sarjakuvat ovat olleet osallisena monissa mediaalisissa transpositioissa 1800- ja 1900-luvun taitteesta eteenpäin, sillä esimerkiksi romaaneja, näytelmiä ja elokuvia on sovitettu sarjakuviksi ja päinvastoin. (Wolf 2015, 461–462, 468; Rantala 2022, 69.) Wolf jakaa intermediaalisen viittauksen kahteen osaan, implisiittiseen ja eksplisiittiseen, joista jälkimmäinen tarkoittaa toisen median ilmiöiden – kuten teosten tai niiden tekijöiden – esiintymistä esineinä tai henkilöinä toisessa mediassa. Implisiittinen viittaus jakaantuu edelleen

kolmeen osaan, jotka ovat evokaatio, muodollinen intermediaalinen jäljittely ja osittainen reproduktio. Evokaatio viittaa toisen median vaikutusten kuvaamiseen. Muodollinen intermediaalinen jäljittely (*formal imitation*) käsittää teoksen rakenteellisten ominaisuuksien muokkaamisen siten, että se viittaa eri mediaan tai mediaalisesti toisenlaiseen teokseen, kuten romaanin tyylipiirteiden kytkökset musiikkiin. Osittainen reproduktio (*partial reproduction*) viittaa jonkin teoksen toistettavissa olevan osan toistamiseen, kuten esimerkiksi laulun sanojen siteeraamiseen romaanissa. (Wolf 2015, 464–465; Rantala 2022, 70–71.)

Intermediaalisuuden teorian lisäksi hyödynnän hieman myös interfiguraalisuuden käsitettä. Wolfgang G. Müller määrittelee interfiguraalisuutta artikkelissaan *Interfigurality: A Study on the Interdependence of Literary Figures* (1991, 101–121). Hänen interfiguraalisuuden teoria vertailee ja luokittelee hahmojen intertekstuaalisia suhteita. Teorian mukaan interfiguraalisuus tarkoittaa suhteiden verkostoa eri kirjailijoiden luomien henkilöhahmojen välillä. Tällaisen verkoston sisältämät suhteet voidaan Müllerin mukaan ryhmitellä viiteen kategoriaan: internyymiset suhteet tai allusiiviset nimet; kokonaan uudelleen käytetyt hahmot; päähenkilöt, jotka suhteuttavat itsensä muihin henkilöhahmoihin lukemalla heistä; intrafiguraalisuus, jota voi esiintyä, kun teoksessa on useita kerronnan tasoja toisiinsa kietoutuneena; ja yhdistelmät tai kontaminaatiot. Viimeinen luokka sisältää hahmoja, jotka yhdistävät eri lähteiden henkilöhahmoista piirteitä itseensä. (Müller 1991, 101; Varis 2019, 20–21.) Essi Varis on soveltanut Müllerin interfiguraalisuuden teoriaa angloamerikkalaisien fantasia-sarjakuvien analysoinnissa, mutta huomauttaa Müllerin strukturalistisessa mallintamisessa puutteita. Esimerkiksi toistuvat nimet, piirteet ja merkit merkitsevät itsessään aika vähän, koska lukijan on tehtävä huomattava määrä kognitiivista työtä arvioidakseen eron tai samankaltaisuuden astetta hahmon kahden version välillä ja tulkitakseen intertekstuaalisen linkin merkityksiä. (Varis 2019, 60.) Toisaalta omassa tutkimuksessani juuri nimien kautta päästään ruotimaan henkilöhahmon intermediaalisia viittauksia ja tekemään tulkintoja niistä.

2.2 MUSIIKKI MANGASSA

Yksinkertaisimmassa määritelmässä manga (jap. 漫画, *manga*) tarkoittaa japanilaista sarjakuvaa (Gravett 2005, 8), vaikka se ei olekaan suora vastine länsimaiselle sarjakuvulle. Paul Gravettin mukaan huomattavin ero amerikkalaiseen sarjakuvaan on se, että japanilaiset ovat laajentaneet sarjakuvan ilmaisumuotoa vallitsevista sanomalehtistripin ja sarjakuvalehden 32 sivun formaateista pitempään ja vapaamuotoisempaan kerrontaan, joka voi käsitellä mitä tahansa aihetta. Sen lisäksi mangasta on kehittynyt massakirjallisuutta, joka on kilpailukykyinen television ja elokuvien kanssa. (Gravett 2005, 11–12.)

Kun puhutaan mangan alkujuurista, päädytään aina Osamu Tezukaan. Tezukaa (s. 3.11.1928, k. 9.2.1989) pidetään japanilaisen sarjakuvan merkittävimpänä vaikuttajana ja häntä kutsuttiinkin mangan jumalaksi ja Japanin Walt Disneyksi. Hän perusti nykyaikaisen mangan ja animen, sillä hän kehitti nykymuotoisen mangan kerrontatekniikat, monet animaation tekniikat ja yleisesti julkaisutoiminnan. (Lehtinen 2007, 27.) Ennen Tezukaa manga oli jäykkää ja staattista, sillä se noudatti pitkälti 1800-luvun brittiläisen pilapiirroksen karikatyyrisyyttä tai amerikkalaista sanomalehtisarjakuvaa (Lehtinen 2007, 32). Japanilaisen sarjakuvan malleja ei ollut olemassa, joten Tezuka keksi itse miten mangasta saisi elokuvallista (Lehtinen 2007, 35). Tezukan tuotannossa tärkeitä ovat kertomukset, joista parhaimmat ovat mangakirjallisuuden klassikoita, kuten esimerkiksi *Viidakon valtiat* (1950–1954), *Astro Boy* (1952–1968) ja *Phoenix* (1954–1955).

Suuren japanilaisen kirja- ja lehtikustantamon Kodanshan kansainvälisten tekijänoikeuksien osaston mukaan mangan myynti on korkeampaa Japanissa kuin muualla (Magapoke 2019). Japanin markkinat ovat dollareissa mitattuna yli 4 miljardia, siinä missä muiden maiden yhteenlaskettu osuus on hieman alle neljännes siitä. Yhteenlasketusta myynnistä Yhdysvaltojen markkinat ovat noin neljännes ja Ranskan on toinen neljännes, mutta kun otetaan huomioon väkiluvut, asukasta kohden laskettuna ranskalaiset kuluttavat huomattavasti enemmän mangaa kuin

yhdysvaltalaiset. Yhdysvaltojen myynti on kuitenkin kasvanut 707 prosenttia vuodesta 2012, kun taas Euroopassa kasvu on samalla aikavälillä ollut vain 262 prosenttia. Esimerkiksi vähittäiskauppiaille nörttikulttuuria välittävän ICv2-verkkolehden haastattelussa Viz Median varatoimitusjohtaja Kevin Hamrick kertoi yrityksen mangamyynnin kasvaneen Yhdysvaltain markkinoilla 70 prosenttia vuonna 2020 (Griep 2021). Manga ei herätä akateemista kiinnostusta pelkästään vain suosionsa vuoksi, vaan myös sen kuvaamien aiheiden laajuuden ja nykyajan japanilaisen yhteiskunnan sosiaalisten ongelmien vuoksi. Manga on ainutlaatuinen multimodaalinen media, joka sisältää visuaalista ja tekstuaalista ulottuvuutta, joten hahmojen psykologiset ja emotionaaliset muutokset ovat helposti nähtävissä. (Tanaka 2016, 209.)

Koska manga on japanilaista sarjakuvaa, pystyy sen tutkimiseen käyttämään samoja teorioita ja käsitteitä kuin länsimaisessa sarjakuvatutkimuksessa. Sarjakuvatutkija Thierry Groensteenin lähestymistapa sarjakuviin käsittelee sarjakuvia semioottisina järjestelminä, joihin liittyy visuaalinen ja tekstuaalinen modaliteetti. Niiden systemaattinen luonne syntyy yhdistämällä erilaisia semioottisia yksiköitä – kuten paneeleja, sivuja ja numeroita – yhtenäiseksi kertomukseksi. Näin sarjakuvan eri osat liittyvät tarinaan kokonaisuutena. Ratkaisevaa on, että sarjakuvateoksia voidaan pitää itsenäisinä järjestelminä, joissa jokainen numero tai osa ilmoittaa osan kattavasta kerronnasta. (Groensteen 2007, 90–100; Groensteen 2013, 130–140.) Näillä perusteilla tulkitsemme sekä *JoJo's Bizarre Adventure* -mangaa että sen neljättä osaa yhtenäisenä kokonaisuutena, jolla on oma ominainen teemansa ja narratiivinen rakenteensa.

Juha Herkman jakaa sarjakuvien sisältämän intertekstuaalisuuden kuuteen eri alueeseen, jotka ovat sarjakuvailmaisun traditio, tyyli, geneeriset konventiot, viittaukset henkilöihin, viittaukset asioihin ja lainaaminen (Herkman 1998, 181). Edellä mainituista erityisesti kolme viimeistä aluetta liittyvät omaan tutkimukseeni, koska ne pitävät sisällään samankaltaisia viittauksia kuin Wolfin intermediaalisen viittauksen kategoriat. Arakin teos on hyvin mielikuvituksellinen, koska hän leikittelee musiikin

allusiivisuudella – hän tarjoaa lukijalle erilaisten mielleyhtymien kautta monitasoista ja mielenkiintoista lukuelämystä.

Musiikin kuvaaminen mangassa poikkeaa länsimaalaisesta sarjakuvasta omalla tavallaan. Ko-On (2018) keskittyy artikkelissaan musiikin visuaaliseen esittämiseen musiikki- ja tanssimangasarjoissa, joissa musiikilla on olennainen rooli kerronnan kannalta. Vaikka musiikin fyysiset ominaisuudet esitetään useilla tavoilla, kuten nuotteina, kuvina musiikin lähteistä ja onomatopoeettisesti ääniefekteinä, musiikkimangassa painotetaan esityksen emotionaalisen tai psykologisen sisällön esittämistä kuvallisten metaforien avulla. Ko-On pohtii, että kuvallisten metaforien käyttö heijastelee niin sanotusti japanilaista tapaa kokea ja ymmärtää musiikkia, ja sen vaikutus lukijaan muistuttaa jossain määrin todellisen musiikkiesityksen kokemusta. (Ko-On 2018, 234.) Musiikkimangassa käytetään kuvasuhteen välisiä siirtymiä elokuvamaisemman ja tunnelmallisemman vaikutelman saavuttamiseksi, ja tällaisen kuvasuunnittelun lisäksi voi huomata, että kuvia nuoteista on käytetty harvoin, kun taas pastissit terälehdistä, merestä ja valonsäteistä kuvaavat sitä, miltä musiikki kuulostaa (Ko-On 2018, 240–241). Myös Hsun ja Chiangin (2021) mukaan yleensä kaikki mangassa visualisoitu musiikki perustuu metaforiin, metonymioihin ja mangalle ominaisiin ikoneihin eli manpuun (jap. 漫符, *manpu*), jotka saavat alkunsa musiikillisen kokemuksen ruumiillistuvista mekanismeista. Erityisesti metonymiat ja manpu edustavat henkilöhahmon liikettä tai ruumiillista reaktiota musiikkia kuunneltaessa, kun taas akustisia ominaisuudet voidaan kuvata suoraan äänen symbolisten komponenttien kautta. Esimerkiksi äänenvoimakkuus voidaan kuvata kohteen koon avulla tai vauhti- ja ääri viivojen paksuuden vaihtelulla, kun taas piirtoviivojen välien pienentyminen voi tarkoittaa tempon nopeutumista. Emotionaalista kiintymistä musiikkiin kuvataan sekä henkilöhahmojen ilmeiden että metaforien visualisoinnin kautta, joita Hsun ja Chiangin tutkimuksessa olivat muun muassa ”musiikki/tunteet on sää” ja ”musiikki on valo”. Jotkut metaforat simuloivat akustisia ominaisuuksia ja jotkut liittyvät vain tunteisiin. (Hsu & Chiang 2021, 638.) *JoJo's Bizarre Adventure*ssa musiikkiviittaukset poikkeavat edellä kuvatuista perinteisemmistä mangan tavoista kuvata musiikkia, mutta toisaalta siinäkin musiikin

auditiivisia ominaisuuksia on visualisoitu muuttamalla niitä metaforien kautta konkreettisiksi asioiksi, kuten Stand-kyvyiksi.

Sarjakuvahahmoja voisi kuvata hajanaisiksi, sillä kokemuksemme niistä on yhdistelmä erilaisia sanoja ja kuvia, piirteitä ja rooleja, keskusteluja ja päätelmiä, vaikutteita ja inkarnaatioita (Varis 2019, 13), mutta toisaalta nämä miellelyhtymät kokoavat niistä yhtenäisen, yksilöllisen hahmon. Koska tutkimuskohteenani olevissa kahdessa henkilöahmossa on viitattu sekä musiikkiartisteihin että heidän tuotantoonsa lainaamalla jotain heiltä ja muutettu sitä mangaan sopivaksi, analyysini musiikin ja mangan intermediaalisuuden yhteneväisyyksiin pohjautuu omiin assosiaatioihini ja niistä syntyviin tulkintoihini tutkijan roolissa. Koska tutkimastani mangasta ei ole juuri tehty tieteellistä tutkimusta ja Araki on itse osa fanikuntaa ja sisällyttänyt mangaansa kappaleita ja muita musiikkiviittauksia tulkiten ja muokaten niitä, käytän pohdintojen apuna myös muiden musiikkiartistien fanien tulkintoja kappaleista.

3 JOJO'S BIZARRE ADVENTURE, STAND-KYVYT JA DIAMOND IS UNBREAKABLE

Hirohiko Arakin *JoJo's Bizarre Adventure* on edelleen jatkuva japanilainen mangasarja, joka kertoo Joestar-nimisen suvun kummallisista seikkailuista ja maailman pelastamisesta erilaisilta yliluonnollisilta uhilta. Sarjaa julkaistiin vuosina 1986–2004 japanilaisessa *Weekly Shōnen Jump* -aikakauslehdessä ja vuodesta 2005 eteenpäin kuukausittain ilmestyvässä *Ultra Jump* -lehdessä. Sarjassa on tällä hetkellä kahdeksan julkaistua osaa, joissa jokaisessa seurataan eri Jojo-lempinimellä kulkevan Joestar-suvun jäsenen seikkailuja: *Phantom Blood* (1987–1988), *Battle Tendency* (1988–1989), *Stardust Crusaders* (1989–1992), *Diamond Is Unbreakable* (1992–1995), *Golden Wind* (1995–1999), *Stone Ocean* (2000–2003), *Steel Ball Run* (2004–2011) ja *JoJolion* (2011–2021). Jokainen osa on oma, koherentti kokonaisuutensa. Ensimmäiset kuusi osaa jatkavat kronologisesti siitä, mihin edellinen osa loppuu. Seitsemäs osa aloittaa vaihtoehtoisuniversumin palaamalla *Phantom Bloodin* tapahtumiin, josta kahdeksas osa jatkaa. Alustavasti *JOJOLANDS*-nimellä kutsuttu yhdeksäs osa on tällä hetkellä tekeillä (VISH 2021a). Englanniksi sarjaa on julkaistu kokonaan neljänteen osaan asti ja viidettä osaa ollaan parhaillaan kääntämässä.

JoJo's Bizarre Adventure n asema yhtenä menestyksekkäimpänä ja vaikuttavimpana mangana on selkeä pelkästään jo sen myyntiluvuissa, sillä Japanissa sitä on myyty yli 120 miljoonaa kappaletta (VISH 2021b). Huolimatta sarjan massiivisesta suosiosta Japanissa, kyseinen manga ei ole aiemmin kyennyt saamaan samanlaista suosiota Yhdysvalloissa. Tämä johtuu siitä, että henkilöhahmot on usein nimetty kuuluisien kappaleiden, muusikoiden ja julkisuuden henkilöiden mukaan, jolloin tekijänoikeuslait ovat estäneet jalansijan saamista. Tämän lisäksi mangasarjat ovat jopa 2000-luvulle asti olleet negatiivisessa valossa Yhdysvalloissa (Gravett 2005, 8–9), joten tämä on vaikuttanut japanilaisten sarjakuvien levikkiin yleisellä tasolla. Sen sijaan Ranskassa *JoJo's Bizarre Adventure* suosio on ollut sarjan alkamisesta asti huomattava. Esimerkiksi Delcourt-kustannusyhtiön alainen mangaan erikoistunut Tonkam-

kustannus, joka julkaisee sarjaa ranskaksi, on hämmästyneet sarjan suosiosta. Aikaisemmin mangon suosio on näkynyt myynnin lineaarisuutena ja siinä, että yhden volyymin painetut erät ovat melko vakituisesti noin 2000 kappaletta, mutta viime vuosina erät ovat kasvaneet 10 000 kappaleeseen. (Paquot 2021.)

Vaikka mangamyynnin maailmanlaajuisia tilastoja on hankala määritellä tarkasti, *JoJo's Bizarre Adventure* menestys sarjana on varteenotettava myös kirjallisen kulttuurin ulkopuolella. Esimerkiksi vuonna 2009 Araki oli yksi näytteilleasettaja Louvren taidemuseon *The Louvre Invites Comic-Strip Art* -näyttelyssä spin-off-sarjakuvallaan *Diamond Is Unbreakable* sivuhahmosta (Flinn 2013). Lisäksi mangasarjasta on tehty useita vaatemallistoja suurten vaateyritysten kuten Guccin (Kido 2013) ja Conversen (Saabedra 2022) kanssa, sekä pelejä, elokuvia, taidekirjoja, spin-off-sarjoja ja tv-animesovituksia. Viimeisimpänä mainituista animeista David Productionin tuotos on ollut todella suosittu alusta asti. Sen ensimmäinen tuotantokausi valittiin vuoden 2012 parhaaksi animesarjaksi amerikkalaisen anime- ja mangayhteisön julkaisemassa *Otaku USA* -lehdessä (Otaku USA Contributors 2013). Myöhemmin vuonna 2018 animeen ja mangaan erikoistunut amerikkalainen jakelija, kustantaja, tuotanto- ja lisensointiyhtiö Crunchyroll sisällytti sarjan "The 20 Series Every Anime Fan Needs to Watch" -listaan (Wilmoth 2018). Vuonna 2019 Vox Media -uutissivuston kanssa yhteistyötä tekevä fanikulttuuria ja sen ilmiöitä käsittelevä pelisivusto Polygon nimesi sarjan yhdeksi 2010-luvun parhaista animeista (Polygon Staff 2019). Sekä manga- että animemenestys on näkynyt myös siinä, että muissa japanilaisissa sarjoissa on tehty intertekstuaalisia ja -mediaalisia viittauksia *JoJo's Bizarre Adventure*en esimerkiksi hahmojen poseerauksia ja lausahduksia matkien.

Yksi tunnistettavimmista piirteistä koko sarjassa ovat yliluonnolliset taistelut, joissa henkilöhahmot taistelevat toisiaan vastaan Standeilla. Stand (jap. スタンド, *Sutando*) on Stand-käyttäjän (jap. スタンド使い, *Sutando Tsukai*; engl. *Stand User*) psyykkisesti luoma, visuaalinen sielun ilmentymä. Stand esiintyy yleensä käyttäjän läheisyydessä leijuvana hahmona ja sillä on yli-inhimillisiä kykyjä. Standit voivat olla vuorovaikutuksessa tavallisten asioiden tai ihmisten kanssa, vaikka yleensä ne ovat

näkymättömiä niille, joilla ei ole ollenkaan Stand-kykyjä. Jokainen Stand on uniikki ulkonäöltään ja kyvyiltään, ja ne voivat edustaa yksilön synnynnäistä taisteluhenkä tai mentaalisen energian ilmentymää, mutta pääsääntöisesti ne kuvastavat jollain tavalla käyttäjää itseään. Stand ja sen käyttäjä ovat kytkeytyneet toisiinsa, joka tarkoittaa sitä, että esimerkiksi taistelukontekstissa molemmille tulee muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta samat vahingot. Koska Standit ovat monimuotoisia, niiden voimatkin vaihtelevat: jotkin ovat uskomattoman voimakkaita ja nopeita fyysisissä taisteluissa, kuten Jotaro Kujon Star Platinum, kun taas jotkut ovat tarkoituksenmukaisia vain tietyissä tilanteissa, kuten vaikka Shigechin Harvest, joka kerää pieniä esineitä. Jotkin Standit aiheuttavat jopa käyttäjälleen haittaa, kuten esimerkiksi Cheap Trick, joka aktiivisesti yrittää saada käyttäjänsä kuolemaan, minkä onnistuessa Stand siirtyy seuraavaan käyttäjään. Ihmisten lisäksi myös eläimille voi kehittyä Stand, kuten esimerkiksi kissoille (Stray Cat). Kuvaan 1 olen koonnut edellä mainitut Stand-kyvyt havainnollistavaksi esimerkiksi Standien erilaisista ulkoisista piirteistä.

KUVA 1. Erilaisia Stand-kykyjä, vasemmalta alkaen Star Platinum, Harvest, Cheap Trick ja Stray Cat (Araki 2020a, 137, 300; Araki 2021a, 305; Araki 2020d, 265).

Stand-kykyjä voi saada eri tavoin. Joestarin suvun jäsenistä Joseph Joestar ja Jotaro Kujo saivat Standit itsestään, kun taas tutkimuskohteeni Josuke sai Standin kovan kuumeen seurauksena, mikä johtui antagonistin Dio Brandonin juonittelusta *Stardust Crusadersissa*. Josuken jälkeen esimerkiksi viidennen osan päähenkilö Giorno

Giovanna sai Standin mystisten muinaisesineiden Jousen ja Nuolen (jap. 弓と矢, *Yumi to Ya*; engl. *The Bow and Arrow*) avulla. Myös toiset ihmiset saavat Stand-kykynsä pääasiallisesti Nuolen piston avulla, toki sarjan aikana esitellään muutamia henkilöitä, jotka ovat syntyneet voimiensa kanssa.

Kun Standit esiteltiin ensimmäisen kerran *Stardust Crusaderissa*, ne nimettiin Tarotkorttien isojen arkanoiden (Arcana maiora) ja muinaisten egyptiläisten jumaluuksien mukaan. *Stardust Crusadersin* loppupuolella ja kaikissa myöhemmissä osissa Standien nimet viittaavat muusikoihin, yhtyeisiin, albumeihin ja kappaleisiin yleensä amerikkalaisesta, australialaisesta tai eurooppalaisesta musiikkimaailmasta. *Diamond Is Unbreakable* Stand-kyvyissä intermediaalisia musiikkiviittauksia tehdään lukuisiin artisteihin ja heidän tuotantoihinsa, kuten esimerkiksi Bob Dylaniin, Red Hot Chili Peppersiin, Guns N' Rosesiin sekä Earth, Wind & Fireen, unohtamatta tietenkään oman tutkimukseni keskiössä olevia artisteja.

Tutkimusaineistonani toimiva *Diamond Is Unbreakable* on 174 lukua pitkä osa, joka on koottu viikottaisten lehtijulkaisujen jälkeen kovakantisiksi sarjakuvakirjoiksi (jap. 単行本, *tankōbon*). Englanniksi sarjakuvakirjoja eli volyymejä on yhdeksän ja japaniksi kahdeksantoista. Neljäs osa sijoittuu vuoden 1999 Morioh-nimiseen fiktiiviseen pikkukaupunkiin, jonka rauhallista eloa uhkaavat useat selittämättömät rikokset ja selvittämättömät murhatapaukset. Tarina alkaa siitä, kun edellisen osan päähenkilö Jotaro Kujo etsii isoisänsä lasta Josuke Higashikataa. Jotaro varoittaa Josukea siitä, että Moriohissa tapahtuvat outoudet voivat johtua Jousesta ja Nuolesta, jotka aiheuttavat yliluonnollisia Stand-voimia. Josuke ja Jotaro päättävät aloittaa tutkinnat muiden ystäviensä kanssa ja selvittää, mitä Moriohissa on oikein meneillään. Samaan aikaan Moriohia riivaa sarjamurhaaja Yoshikage Kira, joka on tähän asti pystynyt elämään täysin salassa kaikilta, mutta nyt hänen synkät juonittelunsa alkavat paljastua.

Edellisistä *JoJo's Bizarre Adventure* osista poiketen koko tarina sijoittuu yhteen kaupunkiin sen sijaan, että päähenkilö ystävineen matkustaisi ympäri maailmaa.

Shueishan julkaisemassa Jump Square -aikakauslehden haastattelussa (2007) Araki kuvailee neljännen osan teeman olevan kaupunkiympäristön rakentaminen, jossa edellisten osien myyttinen tarina tuodaan keskelle jokapäiväistä elämää. Hän sanoo halunneensa tuoda tarinaa lähemmäs meidän maailmaamme tekemällä siitä enemmän todellisen tuntuista, mikä näkyy esimerkiksi siten, että se sijoittuu yhteen tiettyyn vuoteen ja kaupunkiin. Sen lisäksi tarinassa on henkilöhahmoja, jotka ovat tuotu oikeasta elämästä mangan maailmaan. Esimerkiksi mangataiteilija Rohan Kishibe toimii jossain määrin Arakin itsensä kuvajaisena, kun taas italialainen kokki Tonio Trussardi on saanut inspiraatiota Arakin suosiman ravintolan oikeasta kokista. (Jump Square 2007, lähteessä JoJo's Bizarre Encyclopedia 2022a.) Tämän lisäksi Moriohin kaupunki perustuu Arakin kotikaupunkiin Sendaihin ja 80-luvun suuresta muuttoliikkeestä johtuneisiin omiin pelon kokemuksiin, jotka johtuivat ulkopaikkakuntalaisten suuresta määrästä. Araki arveli oikean kaupungin nimen suututtavan ihmisiä, minkä takia hän nimesi kaupungin mangaansa Moriohiksi. (The ComiPress Archive 2007.) Morioh sijaitsee mangan maailmassa M-prefektuurin S-kaupungissa, jonka voi helposti liittää oikean elämän Miyagin prefektuurissa sijaitsevaan Sendaihin.

4 JOSUKE HIGASHIKATA – “COME ON YOU MINER FOR TRUTH AND DELUSION, AND SHINE!”

Tämän pääluvun ensimmäisessä aluvussa esittelen ensimmäisen tutkimuskohteen Josuke Higashikatan sekä hänen Stand-kykynsä Crazy Diamondin. Sen jälkeen aluvussa 4.2 tarkastelen Josuken henkilöahmossa ilmeneviä Princen piirteitä, kun taas aluvussa 4.3 keskityn Pink Floydista tehtyihin viittauksiin.

4.1 Josuken ja Crazy Diamondin lyhyt esittely

Josuke Higashikata (jap. 東方 仗助, *Higashikata Jōsuke*) on *Diamond Is Unbreakable*en päähenkilö, 16-vuotias poika ja lukion ensimmäisen vuoden opiskelija. Josuke asuu äitinsä Tomoko Higashikatan kanssa Moriohin taajamassa. Josuke on Joseph Joestarin poika avioliiton ulkopuolelta, mikä tekee hänestä täysiverisen Joestar-suvun jäsenen. Josuke on nokkela ja rohkea teini, joka gangsterimaisesta ulkonäöstään (kuva 2) huolimatta saa ystävällisellä ja uskollisella persoonallaan hyviä ystäviä. Hänen etunimensä ensimmäinen kanji 仗 (jap. *jo*, suom. *kävelykeppi*) ja toinen kanji 助 (jap. *suke*, suom. *auttaa*) muodostavat lyhennyksen Jojo, sillä jälkimmäinen kanji voidaan yksinään lukea myös *jo*.

KUVA 2. Sivuprofiili Josuken kasvoista (Araki 2019b).

Josuken Standin, Crazy Diamondin (jap. クレイジー・ダイヤモンド, *Kureiji Daiyamondo*), pääkykynä on korjata vaurioita ja parantaa vammoja, usein palauttaen esineen tai asian takaisin alkuperäiseen olomuotoonsa, kuten pöydän puutavaraksi. Kykyjensä avulla Josuke pystyy ratkaisemaan ongelmatilanteita monin eri tavoin, kuten esimerkiksi vangitsemaan vihollisen kiven sisään tai rikkomaan seiniä ja uudelleen kasaamaan ne suojamuuriksi. Crazy Diamond ei kuitenkaan pysty kaikkeen: se ei voi herättää kuolleita henkiin, Josuke ei voi parantaa omia haavojaan, ja Josuken ollessa pois tolaltaan entisöintiprosessi vääristyy, jolloin esineestä tai asiasta tulee epämuodostunut. Entisöinti- ja parannuskykyjen lisäksi Stand on todella nopea ja vahva, mikä vertautuu lähes Jotaron Standiin Star Platinumiin, jota pidetään yhtenä voimakkaimmista Standeista. Kuten kuvasta 3 näkee, Crazy Diamond on ulkonäöltään humanoidi, sillä se muistuttaa ruumiinrakenteeltaan ihmistä. Muihin humanoideihin Standeihin verrattuna Crazy Diamondin ulkonäössä korostuu sydänsymboli, sillä pään yläosa, hartioiden muoto, vartalon keskiosa, vyö ja polvet ovat sydämenmuotoisia. Väriykseltään sydämet ovat yleensä vaaleansiniset, kun taas Stand muuten on väriltään vaaleanpunainen.

KUVA 3. Kokovartalokuva Crazy Diamondista (takana) (Araki 2020b).

Ensivaikutelman perusteella moriohilaiset ja muut pelästyvät Josuken nuorisorikollista (jap. ヤンキー, *yankī*; ks. esim. Sato 1991) muistuttavaa ulkonäköä sekä äkkipikaista ja aggressiivista olemusta, kuten esimerkiksi Jotaro ja Koichi heti ensimmäisessä luvussa (Araki 2019a). Nuorisorikollismainen asenne välittyy Josuken kielenkäytössä, sillä hän puhuu karkeasti ja suoraan niin aikuisille kuin muille auktoriteeteille, mitä ei odoteta normaalisti japanilaiselta teini-ikäiseltä. Kuitenkin vaikutelma rikkoutuu, kun häneen tutustutaan paremmin: Josuke välittää ystävistään ja perheestään todella paljon ja on valmis tekemään mitä tahansa läheistensä eteen pitääkseen heidät turvassa. Vihan tunteet ovat jatkeena hänen taipumukselleen näyttää tunteensa avoimesti ja välillä turhan kiihkeästi. Yleisesti ottaen Josuke on erittäin empaattinen, ulospäin suuntautunut ja ystävällinen, mikä mahdollistaa sen, että hän ystävystyy monien tarinassa esiteltyjen Stand-käyttäjien kanssa ja muutamassa tapauksessa vihollisistakin saadaan uusia liittolaisia. Nämä siteet vahvistavat hänen päättäväisyyttään suojella Moriohin kaupunkia ja ihmisiä, joita hän rakastaa.

Josuken empatia ilmenee selvästi hänen Standissaan, jolla on kyky parantaa ihmisiä ja korjata esineitä aiempaan, parempaan tilaan. Tarinassa vihjataan siihen, että Josuke käytti Stand-kykyjään ihmisten parantamiseen ja murtuneiden luiden korjaamiseen jo pienenä lapsena, ja hän itse toteaaakin, ettei pidä kärsimyksestä. Koska hän on pystynyt niin sanotusti "korjaamaan" ihmisiä, hänen on vaikea hyväksyä kuolemaa pysyvänä tilana. Esimerkiksi Josuken isoisän Ryohein kuollessa tarinan alussa Josuke yritti herättää häntä, kunnes Jotaro sanoi Josukelle, ettei mikään Stand voi herättää kuolleita henkiin (Araki 2019a, 107). Tällä tapahtumalla oli syvä vaikutus Josukeen, sillä hän alkoi nähdä elämää vieläkin enemmän suojelemisen arvoisena asiana. Josuke näkee paljon vaivaa parantaakseen tuttujaan tai jopa vihollisiaan. Esimerkiksi "The Nijimura Brothers 1-10" -luvussa (Araki 2019a) Josuke vaarantaa oman henkensä ja saa taistelussa vammoja parantaakseen vastustajansa Okuyasun, vaikka tämä yritti tappaa Josuken hetkeä aiemmin. Okuyasu kysyy syytä parantamiselleen, mihin Josuke vastaa: "There's not much to it. I just thought there was no reason for you to die." (Araki 2019a, 242.) Toisin sanoen Josuken mielestä elämän riistäminen on väärin. Kun Kira tappaa Josuken ystävän Shigechin, Josuke vannoo kostoa ja haluaa kukistaa Kiran, muttei lopulta päädy tappamaan tätä.

4.2 Prince-viittaukset Josukessa

Josuken henkilöahmo on selvästi saanut inspiraatiota Princen julkisuushahmosta ja elämästä. Prince Rogers Nelson (s. 7.6.1958, k. 21.4.2016), taiteilijanimeltään Prince, oli yhdysvaltalainen laulaja-lauluntekijä ja multi-instrumentalisti. Prince kirjoitti elämänsä aikana satoja kappaleita ja julkaisi kymmeniä albumeja studiotallenteista live-albumeihin ja kokoelmiin yhteistyössä monien muiden artistien kanssa. Hänen musiikkinsa sisältää laajan valikoiman tyylejä, varioiden aina funkista rockiin ja new wavesta jazziin ja hiphopiin. (Prince Discography Annotated, ei pvm.) Prince on yksi Arakin suosikkiartisteista ja suuri inspiraation lähde, mikä näkyy esimerkiksi siinä, että Araki viittaa häneen monesti *JoJo's Bizarre Adventuressa*.

Selkein viittaus Princeen on suora maininta *Diamond Is Unbreakable*ssa. Japan Billboardin haastattelussa (2021) Araki kertoo Josuken hahmonsuunnitteluvaiheessa miettineensä henkilöä, joka olisi nuorisorikollistaustainen, mutta kiinnostunut muiden ihmisten tavoin tavallisista asioista kuten italialaisesta ruuasta ja Princen tuotannosta. Mangassa mainitaan hahmotietojen kohdalla Josuken harrastuksiin kuuluvan videopelien lisäksi Princen CD-levyjen kuuntelu (Araki 2019a, 71), mikä tekee maininnasta eksplisiittisen intermediaalisen viittauksen, sillä lähdemedian eli meidän maailmamme CD:t ovat siirtyneet tekstuaalisesti mainittuna kohdemediaan. Tästä voidaan päätellä, että henkilöhahmo on tietoinen Princestä ja joko tietoisesti tai tiedostamatta imitoi lempiartistinsa pukeutumista ja tyyliä.

Kuvassa 4 Josukea katsoessa huomio kiinnittyy pukeutumistyyliin, joka muistuttaa pääasiallisesti 80-luvun Japanin yanki-alakulttuurin pukeutumista, mutta samalla myös Princeä The New Power Generation ajalta (Ursini 2017, 11) ja erityisesti "Diamonds & Pearls" -kiertueelta vuonna 1992. Diamond-nimi esiintyy lisäksi Josuken Standissa, mikä vahvistaa viittausta. Josuke käyttää värikuvasta riippuen tummanviolettiä tai -sinistä muunneltua japanilaista koulupukua, johon kuuluu pitkähelmainen takki, löysähköt housut ja nahkaiset loafer-kengät, sekä ylimääräisenä asusteena kultaisen väriset rannekkeet molemmissa ranteissa ja molemmissa korvannipukoissa yksinkertaiset samanväriset nappikorvakorut. Sekä Princen että Josuken värimaailma pyörii violetin ympärillä, joka symbolisesti yleensä assosioidaan vaurauteen ja kuninkaallisuuteen (Elliott 2008, 182–183). Vaatetus väreineen muistuttaa paljon Princen kiertuepukua, sillä siihen kuuluu esimerkiksi kultaisin yksityiskohdin koristeltu pitkähelmainen takki. Sekä Princellä että Josukella takin kaulus on pystyssä. Samankaltaisen pukeutumistyylin perusteella intermediaalinen viittaus on eksplisiittinen, mutta myös interfiguraalinen.

Josukella on yanki-pukeutumistyylin mukaisesti leveälahkeiset, pussitetut housut, jotka ovat moottoripyöräjengiläisten univormun vakiovarustus (Sato 1991, 63–64), sekä hyvin hoidettu Elvis-tyylinen pompadour-kampauk. Hiuksilla on taipumus muuttua sotkuisiksi Josuken mielialojen mukaan, esimerkiksi silloin, kun hän on

erittäin vihainen. Princen kampaus kuvassa 4 muistuttaa hieman samantapaista hiustyyliä, vaikkakin enemmän kiharaista ja luonnollisempaa. Molempien hiukset ovat väriltään mustat ja tyylikkäästi laitettut. Kuitenkin tässä täytyy ottaa huomioon se, että Josuken hiustyyli pohjautuu yanki-alakulttuuriin (Sato 1991, 107-130), joten siinä mielessä intermediaalinen viittaus Princeen ei ole niin ilmeinen.

KUVA 4. Vasemmalla Josuke koulupuvussaan (Araki 2020c, 363) ja oikealla Prince “Diamonds & Pearls” -kiertueelta (Billboard 2017).

Josuken koulupuvun takki on malliltaan ihonmyötäinen ja ulottuu reiden puoliväliin. Josuke pitää takkia auki siten, että sen alta näkyy paita, jossa on lyhyet vetoketjut molemmilla puolilla rintakehää. Takin kauluksen vasemmalla puolella on kultainen ankkuri ja oikealla rivi, jossa on kaksi pientä kultaista sydäntä. Ankkuri muistuttaa Princen “Love Symbol” -nimeä (kuva 5). Hieman alempana takin etuosassa on oikealla rauhanmerkki (☺) ja vasemmalla sydän. Rauhanmerkkisymboli voisi viitata esimerkiksi Princen “Sign O’ the Times” -kappaleeseen, sillä o:n kirjoitusasu on tässä kontekstissa ☺. Lisäksi kyseisen singlen vinyylilevyn kannessa on sydän, joka on

toistuva symboli Josuken asusteissa. Araki vahvistaa Josuken koulupuvun symboleiden olevan inspiroituneita Princestä ja “Love Symbolista” (Japan Billboard 2021), joten intermediaalisen viittauksen tyyppi voisi Scherin kolmijaon mukaan olla evokaatio; eräänlainen graafinen kuvaus toisesta mediasta tuotuna lähdemediaan.

KUVA 5. Ylhäällä lähikuva Josuken takin kauluksesta (Araki 2019a) ja alhaalla vasemmalla “Sign O’ The Times” -vinyylilevyn kotelon kansi (Prince 1987) ja oikealla “Love Symbol” (Prince Official Website, ei pvm.).

Koska rauhanmerkki on yksi pysyvistä koristeista Josuken vaateuksessa ja sen voi johtaa “Sign O’ the Times” -kappaleeseen, on syytä tarkastella lähemmin kappaleen sanoituksia ja peilata merkityksiä mangaan. Kyseinen kappale on pääsingle Princen vuoden 1987 samannimiseltä albumilta. Minimalistinen ja tunnelmallinen kappale kertoo Princen synkän näkemyksen kaoottisesta nykyisyydestä, jossa koetaan huumeriippuvuutta, AIDS-kriisiä ja rotujen eriarvoisuutta Yhdysvaltain presidentin Ronald Reaganin aikana. (Genius Lyrics A 2022.)

Sanoituksista pystyy erittelemään ja löytämään yhtäläisyyksiä sekä Josukeen että Moriohin tapahtumiin ja miljööseen. “At home there are seventeen-year-old boys and

their idea of fun / Is being in a gang called The Disciples / High on crack, totin' a machine gun" (Prince 1987) säkeissä viitataan chicagolaiseen Gangster Disciples -jengiin, joka tunnettiin huumekaupasta ja aseväkivallasta sekä siitä, että he rekrytoivat nuoria liittymään mukaan toimintaansa (Genius Lyrics A 2022). Mangassa Josuke on melkein 17-vuotias ja häntä pidetään nuorisorikollisena, mutta hän ei ole minkäänlaisessa jengitoiminnassa mukana ainakaan aktiivisesti. Toisaalta hän osaa ajaa moottoripyörää erittäin taidokkaasti luvuissa "Highway Go Go, Part 4-7" (Araki 2020d), mikä viittaisi siihen, että hän mahdollisesti on ollut mukana jonkinlaisessa moottoripyöräjengissä eli bōsōzoku-toiminnassa (ks. Sato 1991). Säkeissä "Sister killed her baby 'cause she couldn't afford to feed it / And we're sending people to the moon" (Prince 1987) on viitattu siihen, että jokapäiväisessä elämässä on köyhyyttä ja kuolemaa, mutta päättäjiä ei kiinnosta ratkaista näitä ongelmia, vaan sen sijaan valtio rahoittaa mieluummin esimerkiksi avaruusmatkoja. Samalla tavalla Moriohin kaupungin ongelmat katoamisista ja murhista ovat virkavallan nähtävillä, mutta heidän sijastaan ratkaisua etsivät Josuke ystävineen. Kappaleen säkeet "Baby make a speech, Star Wars fly / Neighbours just shine it on / But if a night falls and a bomb falls / Will anybody see the dawn" (Prince 1987) kertovat Kylmän sodan ydinaseista ja siitä, miten Yhdysvaltojen liitto- ja naapurivaltiot joko katsoivat ydinaseiden käyttöä läpi sormien tai rohkaisivat niiden valmistelua. Prince ottaa kantaa tähän argumentoiden sitä, että toisen osapuolen provosointi olisi todennäköisesti johtanut siihen, että Yhdysvallat olisi ehditty tuhota ennen kuin se olisi kerennyt itse toimia. (Genius Lyrics A 2022.) Mangassa sanat viittaavat siihen, kuinka rikollisuus rehoittaa Moriohissa ja eikä sille tehdä mitään, mutta Josuke ei pysty olemaan passiivinen sivustakatsoja. Jos asioiden antaisi olla entisellään, Morioh ei välttämättä näkisi enää huomista, koska kaikki ovat rikollisten ja erityisesti Kiran takia vaarassa. Lisäksi sanoituksessa mainitaan pommi, joka suoraan kuvaa Kiran Standin kykyä räjäyttää asioita, eli kappaleesta löytyy paikallista analogiaa.

Princen ja Josuken lapsuuksissa on myös yhtäläisyyksiä. Princen vanhemmat erosivat kun hän oli 7-vuotias, jolloin Prince asui äitinsä Mattien luona. Myöhemmin Mattie meni uudelleen naimisiin Hayward Bakerin kanssa, mutta Princellä oli vaikeuksia

totutella uuteen isäpuoleen. Prince karkasi ensimmäisen kerran kotoa yläkoulukäisenä ja vaihtoi asuinpaikkaa usean vuoden ajan biologisen isänsä, tätinsä ja äitinsä kotien välillä, välttämällä tällä tavalla ongelman käsittelyä olemalla "kovis". (Prince's Early Years, ei pvm.) Mangassa Josuke on elänyt koko ikänsä äitinsä kanssa kahdestaan eikä tiennyt isästään mitään ennen kuin Jotaro saapui Moriohiin. Josuke ei liiemmin vietä aikaa kotonaan vaan liikkuu enemmän kaupungilla kavereidensa kanssa, mutta tähän saattaa vaikuttaa myös se, että manga luokitellaan seikkailugenreen. Kun luvussa "Chili Pepper, Part 7" Josuke kertoo Koichille omista tuntemuksistaan biologista isäänsä Josephia kohtaan (kuva 6), katkelmasta näkee, kuinka vaikeaa hänelle on nähdä yhtäkkiä isänsä. Koichi huomaa Josuken asennevaihdon normaalista reippaasta ja iloisesta hiljaisemmaksi ja apeammaksi. Hän istuu kyyryssä nojaten toisella kädellä poskeensa ja suupielet ovat alaspäin, minkä lisäksi hän vilkuilee välillä pois päin Koichista. Tästä voi päätellä, että asiasta ääneen puhuminen on haastavaa, kun sitä ei ole päässyt kunnolla käsittelemään. Josuke pohtii lisäksi sitäkin, mitä hänen äitinsä olisi mieltä siitä, että isä yllättäen saapuu kaupunkiin kuudentoista vuoden jälkeen. Myöhemmin tarinassa Josuke yrittää viettää aikaa Josephin kanssa ja heidän välinsä hieman lämpenevät, mutta hän viittaa Josephiin aina nimellä "Mr. Joestar". Araki avaa Jump Squaren (2007) haastattelussa ajatustaan siitä, että Josukelle teki todella kipeää varttua tuntematta isäänsä. Tämän takia hän peittää tuskansa pitämällä esikuvanaan pompadour-miestä, joka pelasti hänet lapsena (tästä lisää alaluvussa 4.3). Hän pitää pompadour-miestä sankarina ja merkinä siitä, että ihmisissä on toivoa. (Jump Square 2007, lähteessä JoJo's Bizarre Encyclopedia 2022a.) Josukella on siis vaikeuksia hyväksyä biologista isäänsä omaan elämäänsä, kun taas Princen kohdalla ongelmat ovat isäpuolen ja hänen välillään. Näin ollen sekä Josuke että Prince käsittelevät etäisiä suhteitaan niin sanotusti "uusiin" isähahmoihinsa.

KUVA 6. Josuke puhuu isästään Koichille (Araki, 2019c, 224).

4.3 Pink Floyd -viittaukset Josukessa

Princen lisäksi Josuken henkilöhaamoon yhdistyy vahvasti Pink Floyd. Pink Floyd (1965–) on englantilainen rockyhtye, joka on perustettu Lontoossa vuonna 1965. Yhtye on tullut tunnetuksi psykedeelisen rockin genressä pitkistä ja kokeilevista sävellyksistä, pohdiskelevista sanoituksista ja visuaalisesti näyttävistä live-esityksistä. Pink Floydista on tullut myös yksi progressiivisen rockin johtavista yhtyeistä. (O'Brien 2022.) *Diamond Is Unbreakable*ssa tehdään useita viittauksia Pink Floydin albumeihin ja

kappaleisiin, joista mainittakoon esimerkiksi "Echoes" (1971), *Atom Heart Mother* (1970) ja *The Dark Side of the Moon* (1973), mutta nämä liittyvät muihin kuin tutkimuksessani käsiteltäviin henkilöhahmoihin. Sen sijaan Josukeen liitettäviä Pink Floyd -viittauksia ovat "Shine On You Crazy Diamond" (1975) ja "Comfortably Numb" (1979), joita tarkastelen seuraavaksi.

Josuken Stand-kyvyn nimi tuo heti mieleen Pink Floydin yhdeksän osaisen kappaleen "Shine On You Crazy Diamond". Kappale on osoitettu bändin ex-jäsenelle Syd Barretille, joka yhtyeen muiden jäsenten toimesta erotettiin vuonna 1968 huumeiden käytön ja mielenterveysongelmien vuoksi, jotka olivat vaikuttaneet negatiivisesti hänen kykyynsä olla mukana bändissä, esiintyä keikoilla ja tehdä luovaa työtä (Genius Lyrics B 2022). Kappaleessa toistuu niin sanottu "Syd's theme", joka muodostuu H_{b3}-, F₄-, G₃- ja E₄-soinnuista. Teema alkaa toistua kappaleen toisen osan alusta alkaen (Pink Floyd 1975a) siten, että ensimmäiset kolme kertaa teema kuullaan sähkökitaralla soitettuna samanmittaisilla tauolla, kunnes neljäs teema tulee nopeammin ja sen jälkeen rummut ja muut soittimet yhtyvät soittoon mukaan. Melodia ei kuulosta harmoniselle, vaan luo levottoman ja epävarman mielikuvan kuin jotain paha tapahtuisi seuraavaksi – kuuntelija jää siis odottamaan jatkoa. *Diamond Is Unbreakable* maailmaan sijoitettuna intermediaalinen viittaus on lähellä transmediaalista viittausta, koska musiikkiteeman luoma mielikuva on tuotu mangaan kireästi virittyneenä yleistunnelmana, joka läpäisee koko tarinan. Josuke ja muut kokevat toistuvasti epätoivon ja epätietoisuuden tunnetta jahdatessaan Kiraa ja muita pahoja Stand-käyttäjiä, joten sekä mangan että musiikin kerronta ovat linjassa keskenään.

Pelkästään kuuntelemalla instrumentaalista osuutta kappaleen kuudennen osan alusta (Pink Floyd 1975a) syntyy toinen mielikuva, jonka voi yhdistää Josuken lapsuuteen. "Shine On You Crazy Diamondin" kuudennen osan alun äänimaisemasta tulee mieleen kuin ulkona kävisi kova tuuli. Yhdistän tämän mielikuvan sarjakuvan luvussa "Let's Go To The Manga Artist's House, Part 7" (Araki 2020a) esitettyyn takaumaan, jossa Josuken äiti on viemässä nelivuotiaasta Josukea lääkäriin keskellä lumimyrskyä (kuva 7a). Josuke kärsi tuolloin kovasta kuumeesta, koska hänelle oli

kehittymässä Stand-kyky. Auto jäi jumiin auraamattomalle tielle, mutta sitten apuun kiirehti noin lukioikäiseltä Josukelta näyttävä henkilö. Hän heitti koulupuvun takkinsa auton renkaiden alle ja auttoi työntämään autoa, jotta sen saisi liikkeelle. Muisto on jäänyt Josukelle niin elävästi mieleen, että hän pitää kunnioituksen osoituksena omia hiuksiaan samalla tavalla pompadour-tyylisesti kuin pelastajansa. Lisäksi hän on ottanut pompadour-miehen auttavaisuudenhalun omaksi tavakseen elämässään. Josuken ihailu on niin voimakasta, että kun joku haukkuu hänen pompadouriaan, hän pitää haukkua loukkauksena sankariaan kohtaan, jolloin tunteet kuohahtavat yli ja hän hakkaa haukkujan huonokuntoiseksi. Musiikin luoma äänimaailma on tässä tapauksessa yhdistelmä sekä intermediaalista transpositiota että osittaista reproduktiota. Transpositiota on se, että musiikin sisällöstä on tuotettu kohdemediaan takauma, jossa käydään läpi tarinallinen puoli. Reproduktioksi lukeutuu se, että kappaleessa kuultava humiseva tuuli on merkitty mangan ruutuihin äänitehostein ja konkreettisena kuvana, jossa yötaivas on synkän musta ja lumihiutaleet satavat maahan suurina ja runsaina.

Samaan hetkeen Josuken varhaislapsuudessa viittaa Pink Floydin "Comfortably Numb" -kappaleen sanat. Kappale kertoo alunperin Roger Watersin kokemuksesta, jossa häntä jouduttiin piikittämään rauhoittavilla lääkkeillä ennen Philadelphian konserttia vuonna 1977, koska hänellä todettiin juuri ennen konserttia olevan hepatiitti (Genius Lyrics C 2022). Selkein säepari, joka kyseiseen hetkeen osoittaa, on seuraava: "When I was a child, I had a fever / My hands felt just like two balloons" (Pink Floyd 1979). Mangassa kuume kuvataan siten, että kertojaääni sanallistaa tilanteen suoraan lukijalle, minkä lisäksi Josuken kasvot ovat täynnä hikikarpaloita. Edeltävissä säkeissä "You are only coming through in waves / Your lips move, but I can't hear what you're saying" (Pink Floyd 1979) vahvistetaan edelleen kuumehoureilun vaikutelmaa ja aistiharhoja. Mangan katkelmassa nelivuotias Josuke katsoo auton takalasin läpi pompadour-miestä (kuva 7b), mutta tuskin kuulee mitään mitä toinen sanoo. Viimeisessä säkeistössä "When I was a child, I caught a fleeting glimpse / Out of the corner of my eye / I turned to look, but it was gone / I cannot put my finger on it now" (Pink Floyd 1979) tulkitsem, että nykyhetken Josuke on jäänyt miettimään outoa

kohtaamista. Hän ei ole tavannut pelastajaansa uudestaan, eikä varmaan tunnistaisikaan tätä mikäli tapaisi hänet, sillä korkean kuumeen johdosta hänen mielikuvansa pompadour-miehestä ovat todennäköisesti sekoittuneet.

KUVA 7a. Pompadour-mies pelastaa Josuken lumimyrskyssä (Araki 2020a, 56–57).

KUVA 7b. Josukelle jää muisto pompadour-miehestä (Araki 2020a, 58–59).

“Shine On You Crazy Diamondin” neljännessä osassa on yhtäläisyyttä Josuken Standin kykyihin. Kappaleen ensimmäisestä säkeistöstä välittyy yhtyeen huolenpito ja välittäminen Syd Barretista. Yhtyeen muut jäsenet tiedostavat aikojen olevan hänelle tällä hetkellä vaikeita ja tietävät Barretin olevan hyvä ja menestyvä ihminen, toivoen että hän jatkaisi yrittämistä ja palaisi takaisin entisenä itsenään. (Genius Lyrics B 2022). Crazy Diamondin kyky on kappaleen viesti toteutettuna käytännössä, sillä Stand pystyy palauttamaan rikkinäisen entiseen loistoonsa. Tällöin intermediaalinen viittaus on intermediaalista transpositiota, koska kielikuvasta tehdään mangassa konkreettinen Stand-kyky. Mielenkiintoinen huomio on se, että tämä transpositiossa toistuu järjestysluku neljäs, koska viittaus on johdettu “Shine On You Crazy Diamondin” neljännessä osasta ja Josuke on mangasarjan neljäs päähenkilö.

Toisen säkeistön ensimmäisessä säkeessä “You were caught in the crossfire of childhood and stardom” (Pink Floyd 1975a) viitataan siihen, miten Sydillä oli avaimet kaikkeen ilman esteitä, mutta valitsi kuitenkin LSD:n. Vaikka Josuke ei ole huumeiden käyttäjä, voi sanat tulkita hänen kohdallaan esimerkiksi kahden eri maailman välissä olemiseen: toisaalta hän on vasta lukiota käyvä nuori, jolla voisi olla melko normaali elämä, mutta toisaalta hän on astunut salapoliisin rooliin jahdatessaan sankarimaisesti murhaajaa. Kolmannen säkeistön “You reached for the secret too soon / You cried for the moon” (Pink Floyd 1975a) säkeet ovat ikään kuin varoituksia siitä, että Josuke tavoittelee jotakin mihin ei itse pysty ja seuraukset voivat olla todella vakavat.

Kun kappaletta kuuntelee pidemmälle, seitsemännen osan (Pink Floyd 1976b) sanoituksia voi tulkita esimerkiksi sekä Josuken taakkana päähenkilönä että kuvauksena murhamysteerin jäljellä olevista henkilöistä. “Nobody knows where you are, how near or how far” (Pink Floyd 1975b) viittaa alun perin Sydin huumeiden ja lääkkeiden käytöstä johtuvaan tyhjyyden tunteeseen ja menestyksen maailmasta poissäämiseen (Genius Lyrics B 2022), mutta Josuken tapauksessa ne ikään kuin ovat hänen omia ajatuksiaan Moriohissa vallitsevasta tilanteesta. Kukaan ei aluksi tiennyt murhaajasta tai tämän olinpaikasta mitään, eikä sanoituksissakaan päästä ratkaisuun.

“Pile on many more layers and I'll be joining you there” (Pink Floyd 1975b) jatkaa Josuken omia pohdintoja ja viittaa siihen, että vaikka Standin kyky on parantaminen, ei Josuke pysty parantamaan itseään, jos hänelle käy huonosti. Toisin sanoen mikäli kuolemaan johtava tappio tulee eteen, siitä ei ole paluuta, vaan hän liittyisi muiden Kiran uhrien joukkoon tuonpuoleiseen. Toisaalta tässä voi olla yleinen viittaus päähenkilön vastuuseen, sillä Pink Floydin kohdalla yhtyeen kitaristi David Gilmour pohtii kappaleen sanoituksissa mahdollista tulevaa paineen kasaantumista, joka saattoi olla syynä Sydin huonolle voinnille. Toisin sanoen edellisten Joestarin suvun jäsenten sankarillisuus ja oikeudenmukaisuus painavat nyt Josukea, kun hän yrittää parhaansa mukaan elää perintönsä mukaisesti.

Kuitenkaan toivo ei ole kokonaan menetetty, kun tarkastelee viimeistä kolmea säettä. “And we'll bask in the shadow of yesterday's triumph, and sail on the steel breeze” (Pink Floyd 1975b) on tarkoitettu muistoksi Sydin kanssa jaetuille voitoille, mikä mangassa viittaa pahan kukistamiseen ja hyvän voittoon: Kiran jäljille päästiin yhteistuumin ja aiemmat tutkinnat ovat saaneet päähenkilökaartin siihen pisteeseen, että tarina saa onnellisen lopun eli kova työ ei mennyt hukkaan. “Come on, you boy child, you winner and loser” (Pink Floyd 1975b) on yksinkertaisesti kuvaus Josuken henkilöahmosta, sillä hän on edelleen alaikäinen, joka on joutunut aikuisten maailmaan ratkomaan ongelmia ja selvinnyt sieltä voittajana. “Come on, you miner for truth and delusion, and shine!” (Pink Floyd 1975b) korostaa Josuken roolia totuuden tavoittelijana ja harhaluuloista eroonpääsijänä, joka haluaa jatkaa edesmenneen isoisänsä työtä Moriohin kaupungin suojelijana. “Shine On You Crazy Diamondissa” lähes kaikki kerrotaan mennessä aikamuodossa, paitsi lopussa, jossa viitataan tulevaisuuteen ja luodaan vaikutelma, jossa kohdehenkilö muuttuu aktiiviseksi toimijaksi. Tämä voisi Josuken kohdalla tarkoittaa esimerkiksi sitä, että hän tulee jatkossakin pärjäämään, vaikka matka kaikkien suojelijana ei olekaan kaikista helpoin.

5 YOSHIKAGE KIRA – “GUARANTEED TO BLOW YOUR MIND”

Tämän pääluvun ensimmäisessä alaluvussa esittelen toisen tutkimuskohteeni, Yoshikage Kiran. Sen jälkeen alaluvussa 5.2 tutkin Kiran yhteyksiä David Bowieen, jonka jälkeen 5.3 alaluvuissa käsittelen Queeniin kohdistuvia viittauksia Kirassa ja hänen Standissaan Killer Queenissa.

5.1 Kiran ja Killer Queenin lyhyt esittely

Kuvassa 8 näkyvä henkilöahmo, Yoshikage Kira (jap. 吉良 吉影, *Kira Yoshikage*), on sarjakuvan pääantagonisti, joka nähdään ensimmäisen kerran mangan luvussa “Rohan Kishibe's Adventure, Part 5” (Araki 2020a). Kira kertoo monologissaan (Araki 2020b, 69–70) olevansa 33-vuotias tavallinen mies, joka on töissä Kame Yu - tavaratalossa ja rakastaa rauhallista ja hiljaista elämää. Todellisuudessa hän on vaarallinen sarjamurhaaja, jonka Stand, Killer Queen (jap. キラークイーン, *Kirā Kuīn*), kykenee tekemään pommeja ja räjäyttämään niitä.

KUVA 8. Lähikuva Kirasta vaaleanpunaisella paletilla väritettynä (Araki 2020b).

Killer Queenin kyvyt jakaantuvat kolmeen erilaiseen tyyppiin, jotka ovat pommin luominen, infrapunäsäteilyn perusteella ohjautuva ohjuksen tapainen pommi eli Sheer Heart Attack (jap. シアーハートアタック, *Shiā Hāto Atakku*) ja aikasilmukoita luova pommi eli Bites the Dust (jap. バイツァ・ダスト, *Baitsa Dasuto*). Pommin luominen mahdollistaa sen, että Killer Queen pystyy mitä tahansa koskettamalla lataamaan koskettamaan asiaan räjähtävää energiaa, joka räjähtää Standin tehdessä napin painallusta muistuttavan eleen. Räjähdysten koot vaihtelevat, mutta suurimmissa räjähdyksissä koko kohde katoaa. Sheer Heart Attack- ja Bites the Dust -kyvyt ovat Killer Queenin liitännäisiä, joita käyn tarkemmin läpi alaluvussa 5.3.

Killer Queen on humanoidi Stand, joka on ulkonäöltään uhkaava, lihaksikas ja yhtä pitkä kuin Kira. Värikuvissa Stand on yleensä kuvattu vaaleanpunaisena (kuva 9). Kasvonpiirteet ovat hyvin suorat ja pelkistetyt, mutta esimerkiksi korvat ja silmien viirumaiset pupillit muistuttavat paljon kissaa. Sillä ei ole nenää ja suu on tikkusuora viiva. Päällään sillä on nahkaiset ja niiteillä koristellut käsineet, lannevaate ja nilkkurit. Killer Queenillä on kissankorvaisia pääkallokoristeita olkapäissä, kämmenselissä, vyönsoljessa, haaran edessä roikkuvassa levyssä, nilkkojen molemmilla puolilla sekä jalkojen yläosassa. Peukalot ovat laastaroidut. Etusormen sivussa tyviluun kohdalla on pieni punainen painike, joka on samanlainen kuin tyypillisissä räjähteiden sytyttimissä. Standin yläselästä kasvaa neljä piikkiä.

KUVA 9. Kokovartalokuva Killer Queenista yläviistosta kuvattuna (Araki 2021b).

Ennen kuolemaansa Kira tunnustaa murhanneensa 48 naista (Araki 2021b, 379), jonka lisäksi tarinan aikana nähdään myös muita uhreja, joten murhien määrä on jossain 50–60 välillä. Yleisnimenä “kira” viittaa japanin kielessä tappajaan, kun se kirjoitetaan katakanalla キラー, samoin kuin Stand-kyvyn *killer*. Kiran etunimen kanjimerkit tarkoittavat onnea (jap. 吉, *kichi/yoshi*) ja varjoa (jap. 影, *kage*), ja sukunimessä uutena merkinä tulee taito (jap. 良, *ryō*), joten hän on kirjaimellisesti varjoissa elävä, hyväonnikas ja taidokas. Kira on erittäin älykäs ja lahjakas, sillä hän on aina pyrkinyt olemaan poissa huomion keskipisteestä, mikä voidaan päätellä hänen kodistaan löytyneistä useista kilpailujen kolmansista sijoista ja valokuvissa sivummalle jättäytymisenä. Nuoruudestaan asti Kira välttänyt joukosta erottumista, minkä lisäksi hän on harjoittanut terveellistä elämää ja tiukkaa itsekuria ja häntä ärsyttää, kun joku yrittää häiritä hänen tottumuksiaan – niin kuin hän olisi kunnan kansalainen.

Kira on omaa etuaan tavoitteleva tappaja, joka on onnistunut elämään tavallista elämää Moriohissa samalla, kun on toteuttanut intohimoaan säännöllisiin, impulsiivisiin murhiin. Muutamassa kohtauksessa mangassa nähdään kuinka sinnikkäästi Kira seuraa uhria jopa kotiin asti ja murhaa tämän. Yleensä murha

tapahtuu siten, että kohde räjähtää Stand-kyvyn ansiosta, jolloin todistusaineistoa ei jää kenellekään. Kiralla on ilmeisesti muitakin tappamiskeinoja, josta esimerkkinä on hänen ensimmäinen uhrinsa Reimi Sugimoto, jonka hän kuristi hengiltä – kuitenkin pääasiallisesti annetaan ymmärtää, että uhrin räjäytetään.

Kiran jäljille päästään Shigechin murhan jälkeen, mutta murhaaja pääsee karkuun. Hän varastaa karkumatkallaan täysin sivullisen henkilön – Kosaku Kawajirin – identiteetin tappamalla hänet ja kirjaimellisesti vaihtamalla kasvot ja hiukset hänen kanssaan Cinderella-kauneussalongin työntekijän Standin avulla. Kira soluttautuu Kawajirin perheeseen ja elää uutta elämäänsä Kosakun vaimon Shinobun ja 11-vuotiaan Hayato-pojan kanssa. Myöhemmin Kira saadaan kiinni, kun Hayato selvittää ”isänsä” oikean identiteetin, ja lopputaistelussa Josukea ja muuta päähenkilökaartia vastaan Kira kuolee ambulanssin ajettua hänen päälleen.

5.2 David Bowie -viittaukset Kirassa

Ensimmäisenä Kiran henkilöahmoa katsoessa huomaa samannäköisyyden David Bowien kanssa. David Robert Jones (s. 8.1.1947, k. 10.1.2016), taiteilijanimeltään David Bowie, oli muusikko, näyttelijä ja taiteilija, jota pidetään yhtenä vaikutusvaltaisimmista muusikoista 1900-luvulla (About – David Bowie, ei pvm.). Bowie tunnetaan uuden kokeilemisestä ja keksimisestä sekä visuaalisista esityksistä, ja hänen musiikillaan ja näyttämötyöllään on ollut merkittävä vaikutus maailmanlaajuisesti populaarikulttuurissa. *Jojo's Bizarre Adventure*ssa tehdään kautta mangan useampia viittauksia David Bowieen, joista mainittakoon esimerkiksi Bowien luoma fiktiivinen hahmo Ziggy Stardust, johon kolmannen osan nimi *Stardust Crusaders* viittaa, sekä seitsemännen osan erään antagonistin Stand-kyky Scary Monsters, joka viittaa Bowien studioalbumiin *Scary Monsters (and Super Creeps)* (1980). Sarjan tämänhetkisistä esitellyistä henkilöahmoista Kira on intermediaalisista viittauksista selkein jo pelkästään ulkonäöllisten piirteidensä samankaltaisuuden

takia, vaikka esimerkiksi aiemmissa osissa esiintynyt Dio Brando on myös eräänlainen uudelleentulkinta Bowiestä.

Kiran henkilöhahmon ulkonäölliset piirteet muistuttavat erityisesti kasvoista hyvin paljon Bowieta (kuva 10). Sekä Kiralla että Bowiella on suora ja kapea nenä, korkeat poskipäät ja selkeä leukalinja. Molemmilla on vaalea iho ja löyhästi taaksepäin kammattut vaaleat hiukset, ainoa ero Kiralla on muutamat otsalle karanneet hiussuortuvat. Molemmilla on miesten siisti puku, johon kuuluu puvuntakki ja housut. Kiran puku onkin normaalia rahvasta hienompi, sillä se on italialaisen Valentino Garavanin puku ja tumma solmio, jossa on pääkallokuviointia, joka muistuttaa hänen Standinsa ulkonäköä. Kuvassa 10 voi havaita, että Kiran vaatteet ja David Bowien kiertueasu ovat väreiltään samanlaiset, mutta käänteiset: Kiralla on violetti puku ja vihreä kauluspaita, kun taas Bowiella toisin päin. Molemmilla on raidallinen kauluspaita ja kravatissa kuvioita.

KUVA 10. Ylärivillä kasvokuvat Kirasta ja Bowiesta (Araki 2020c, 19; Roeg 1976), alarivillä puolivartalokuvat (Araki 2021b; Putland 1992).

Vaikka eksplisiittinen intermediaalinen viittaus on ulkonäöllisen yhdennäköisyyden takia selvää, näen tässä myös interfiguraalisia piirteitä: Kiran kylmään olemukseen pystyy nimittäin liittämään Bowien kehittämän The Thin White Duke -roolihaamon, joka sai alkunsa *The Man Who Fell to Earth* -elokuvan Thomas Jerome Newtonista. The Thin White Dukessa yhdistyy *Young Americans* -studioalbumin (1975) amerikkalaistunut soul ja onnettomana ajelijana tunnettu Newton-persoonaa, joista kehittyi tunteeton romantikko Duke. Duke-roolihaamona esitetyt kappaleet ovat viileitä ja tunteettomia, vaikka laulut kertovat rakkaudesta. (Immonen 2005, 78.) Kiran ja Duken luonteet täsmäävät toisiinsa, sillä molemmat ovat immuuneja käsittelemään rakkautta sen perinteisessä merkityksessä, minkä sijaan he kanavoivat sitä omiin käyttötarkoituksiinsa. Koska molemmat ovat fiktiivisiä henkilöitä, on tällöin viittaus interfiguraalinen.

Toisenlainen intermediaalisen viittauksen tapa tulee David Bowien ja Queenin yhteistyönä tehdyssä kappaleessa "Under Pressure" (1982), joka kertoo elämän aikana koetusta stressistä ja paineesta eri asioihin, kuten muun muassa arkeen ja rakkauteen liittyen. Kokonaisuudessaan kappale viittaa Kiran hahmokehitykseen intermediaalisen transposition mukaisesti, koska musiikin mediasta muutetaan sisältöä kohdemediaan eli mangaan tarinalliseksi elementiksi. Koska sekä David Bowieta että Queenia on yhdistelty Kirassa, on syytä pohtia mitä merkityksiä tästä yhteistyönä tehdystä kappaleesta kumpuaa.

Kappaleen ensimmäiset säkeet "Pressure pushing down on me / Pressing down on you, no man ask for" (Queen 1982) kertovat siitä, miten nyky-yhteiskunnan kiireellisyys ja hektisyys lisäävät stressiä ja luovat ilmapiirin menestyksen paineesta. Kiraan tämä liittyy siten, että hän pyrkii olemaan mahdollisimman normaali muiden silmissä eli pitää kulissia yllä tavallisesta työssäkäyvistä ihmisestä. "Under pressure that burns a building down / Splits a family in two" (Queen 1982) säkeet kuvailevat sitä, miten Kira jakoi Kawajirin perheen kahtia: hän tappoi Kosakun erottaen tämän omasta perheestään, jonka jälkeen yritti soluttautua joukkoon. Toinen kahtiajaoksi luokiteltava fakta on se, että Kiran esittäessä kunnollista aviomiestä Shinobulle, perheen poika Hayato erkaantui yhä enemmän vanhemmistaan, koska sai selville totuuden eikä voinut kertoa siitä kenellekään. Kolmas tulkinta kahtiajaosta on Kiran kuolema, jolloin aviomiehen rooli jää jälleen auki ja Kawajirin perhe on raunioina, vaikka Kira olikin valheellinen perheenjäsen.

Koska Kira on uudelleentulkinta Bowiesta, erityisesti David Bowien laulamien sanat "It's the terror of knowing what the world is about" (Queen 1982) kiinnittävät huomion. Voisi ajatella, että kappale on kuin murhaajan näkökulmasta kerrottu. Alun perin sanoilla tarkoitetaan sitä, että maailma ei ole niin avoin ja hyväksyvä kuin mille se vaikuttaa, koska rahaa ja menestystä pidetään ihmisen arvon mittarina. Mangaan käännettynä tulkinta on enemmän murhaajan myhäilyä siitä, että Moriohissa kukaan ei tiedä Kiran olevan sarjamurhaaja, mikä tekee murhamysteeristä karmivamman.

“Watching some good friends screaming, ‘Let me out!’” (Queen 1982) on kuin avunhuuto Kiran uhreilta, jotka ovat joutuneet murhaajan kynsiin. “Pressure on people, people on the streets” (Queen 1982) luo vaikutelman siitä, että tavalliset ihmiset ovat jatkuvassa vaarassa, koska Kira valitsee uhrinsa julkisilta paikoilta. Kappaleen sanojen tulkinnan kautta intermediaalinen viittaus on intermediaalista transpositiota, koska sanoista denotaatioidaan konkreettisia merkityksiä.

Myöhemmin kappaleessa kuvataan rakkautta ja sen puutetta. “And love dares you to care for / The people on the edge of the night / And love dares you to change our way of / Caring about ourselves” (Queen, 1982) näkyy Kiran osalta siinä, kun hän alkaakin tuntea jotain Shinobua kohtaan, vaikka elääkin Kawajirin perheessä vain pitääkseen yllä kulissia. Esimerkiksi Stray Catin hyökättyä Shinobun kimppuun Kira pelästyi aidosti, kun Shinobu loukkaantui (kuva 11). Kira joutui paineen alla luopumaan hetkeksi itsekeskeisyydestään, jotta Shinobu selviäisi.

KUVA 11. Kiran päänsisäinen monologi, kun Shinobu on tajuttomana sylissä (Araki 2020d, 314–315).

Toisaalta, kun kappaletta tulkitaan kirjaimellisesti paineen alla murtumisena, silloin Kiran kuolintapa on suora viittaus kappaleen sanomaan. Lopputaistelussa Kira saarretaan keskelle katuja, jonne alkaa kertyä ihmisiä ja ensiapuhenkilöstöä, joista yksi hoitaja lähestyy haavoittunutta Kiraa. Tällöin Kira paljastaa tappaneensa naisia ja uhkaa käyttää *Bites the Dustia* uudelleen, mutta Koichi ja Jotaro kerkeävät pysäyttää hänet. Lopulta ambulanssi ajaa vahingossa Kiran päälle taittaen tämän niskan, mistä seuraa välitön kuolema.

5.3 Queen-viittaukset Kirassa

Kuten edellisessä alaluvussa pienesti sivusin, on Queenillä ollut suuri vaikutus Kiran henkilöahmon rakentumisessa. Vuonna 1970 perustettua englantilaista rockyhtyettä Queeniä pidetään yhtenä historian tunnetuimmista ja menestyksekkäimmistä yhtyeistä. Roger Taylor, John Deacon, Brian May ja Freddie Mercury muodostivat yhtyeen alkuperäisen kokoonpanon. Queen tunnetaan muun muassa glam rockin ja progressiivisen rockin pioneerina, mutta bändillä oli myös suuri vaikutus raskaan rockin ja -metallin kehitykseen 1970-luvulla. (Britannica 2022.) Kuten edellä käsitellyt musiikkiartistit, myös Queeniin on viitattu monia kertoja useammassa mangasarjan osissa. Kira on kuitenkin ainutlaatuinen tapaus, sillä henkilöahmon Standin nimissä on kolme Queenin kappaletta: ”Killer Queen”, ”Sheer Heart Attack” ja ”Another One Bites the Dust”. Kappaleet liittyvät Kiran Standiin ja näkyvät sitä kautta niin henkilöahmossa itsessään kuin tarinan kehityksessäkin.

”Killer Queen” on laulaja Freddie Mercuryn kirjoittama kappale Queenin albumilla *Sheer Heart Attack* (1974), kun taas myöhemmin käsiteltävä ”Sheer Heart Attack” -kappale on julkaistu kuusi vuotta myöhemmin albumilla *News Of The World* (1977). Mercuryn mukaan ”Killer Queen” kertoo korkealuokkaisesta naisesta, joka nauttii kalliista elämäntavasta ja viettelemisestä. Hän yrittää laulun avulla kertoa, että korkearvoiset ihmiset voivat olla myös huoria, mutta tulkinnanvaraa on jätetty myös

kuuntelijoille. (NME 1974, lähteessä Queen Archives 2019.) Yksi tulkintatapa voisi olla reflektio ihmisten tyylikkäästä ja puhtoisesta ulkokuoresta, jonka alla piilee kuitenkin häikäilemättömyyttä ja juonittelua, jolloin yhtäläisyys Kiraan on selvä.

Kappaleen äänimaailmasta löytyy myös kytköksiä, kuten muun muassa alussa kuuluva naputus. Kuusi samaan tahtiin kuuluvaa naputusta tuovat mieleen samanlaisen tikittävän äänen, joka kuuluu aikapommista, mikä taas viittaa Standin kykyihin. Naputus vaihtuu kosketinsoittimilla soitettuun riffiin, joka pysyy samana ja luo kappaleeseen kevyen, leikittelevän tunnelman. Tätä korostaa myös sähkökitaran soolo välisoiton aikana toisen kerran kuultavan kertosäkeistön jälkeen. Synkopoitu rytmi eli painottoman iskun painotus ja tahtilaji 12/8 tuovat kappaleeseen keinuvan rytmin, jota rikkoo 6/8 tahdit – nämä luovat mielikuvan siitä, että Kira pysähtyy hetkeksi miettimään seuraavaa liikettä. Kiran leikittelevyys näkyy sekä ”tyttöystäviensä” kanssa treffeillä käymisessä että tavallisen kansalaisen esittämisessä. Hänelle murhaaminen vaikuttaa olevan helppoa, mutta hän myös pohtii tarkkaan jokaisen siirtonsa. Viittaus on tavallaan muodollista intermediaalista jäljittelyä, koska musiikin rakennetta ja äänimaailmaa on muunnettu henkilöhaamon luonteenpiirteeksi ja käyttäytymismalliksi.

Kontrastina kevyelle melodialle toimivat laulun sanoitukset, kun niitä tulkitaan mangan kontekstista käsin. Tärkein piirre on se, että laulussa kuvattu henkilö on tappavan vaarallinen: *“She's a Killer Queen / Gunpowder, gelatine / Dynamite with a laser beam / Guaranteed to blow your mind / Anytime”* (Queen 1974). Kappaleen tarkoituksena voikin tämän perusteella olla se, että kuuntelijaa varoitetaan olemasta tekemisissä henkilön kanssa, joka vaikuttaa olevan päälle päin *“Well versed in etiquette / Extraordinarily nice”* (Queen 1974). Lisäksi tämä kytkeytyy hyvin Killer Queenin kykyihin: sen voima on konkreettisesti räjäyttää joku tai jokin. Tässä suhteessa sanojen merkitys muuttuukin symbolisesta tajunnan räjäyttämisestä konkreettiseksi pommin räjähtämiseksi.

Kappaleen henkilöä kuvataan vietteleväksi, mikä epäsuorasti voidaan kytkeä Kiraan itseensä esimerkiksi hänen käsifetissinsä kautta. Kiran obsessio käsiin alkoi Leonardo da Vincin *Mona Lisasta*, joten kaikki kauniskätiset naiset ovat hänen kohteitaan. Kiran mielihalut ulottuvat vain käsiin, mikä näkyikin siinä, että muutoin hän välttelee naisten seuraa. Tämä on myös syy siihen, miksi Kira murhaa sattumanvaraisesti satunnaisia naisia, välittämättä niinkään uhrin ulkonäöstä tai persoonallisuudesta. Katkaistut kädet saavat uuden persoonan Kiran ”tyttöystävänä”, joiden kanssa mies menee muun muassa piknikille, ostoksille tai kotiin laittamaan ruokaa. Käden alkaessa rappeutua Kira hävittää sen ja lähtee etsimään seuraavaa, niin kuin vaihtaisi tyttöystävää nuorempaan kumppaniin. Toisaalta kytköksen viettelevyyteen näkee siinä, että hänen työkollegansa pitävät häntä hyvännäköisenä, ja esittäessään Shinobun miestä hän osoittaa hellyyttä laittamalla tälle ruokaa, huolehtimalla vuokran maksamisesta ja antamalla tälle suukon ennen töihin lähtöä. Lisäksi Kira koittaa parhaansa mukaan adaptoitua täysin vieraaseen perheeseen aviomiehen ja isän rooliin, vaikka todellisuudessa hänellä ei ole mitään kokemusta sellaisesta elämästä. Hänen viekas suunnitelmansa kuitenkin epäonnistuu, sillä Hayatoon ei tehoa samat vedätykset kuin Shinobuun, koska poika käyttää järkeään siinä missä äitinsä elää uudelleenihastumisen tunteessa. Intermediaalisuuden kautta mietittynä kappaleen henkilön kuvaaminen sanoin ja Kiran olemuksen kuvailu mangaan visuaalisten keinojen kautta on transmediaalista, koska molemmissa hyödynnetään omalle medialle tyypillisiä tarinankerronnan muotoja.

Toinen Queenin kappale, joka mainitaan Stand-kyvyn ohessa, on rumpalin Roger Taylor kirjoittama ”Sheer Heart Attack” (1977). Kappaleessa lauletaan 17-vuotiaasta tytöstä, joka aiheuttaa sydämentykytyksiä miesten sydämissä. Laulun alkusäe ”Well you're just seventeen” (Queen 1977) on viittaus The Beatlesin kappaleeseen ”I Saw Her Standing There” (1963), joka alkaa säkeellä ”Well, she was just seventeen”. (Songfacts 2022.) Saman nimiseltä studioalbumilta tutkimukseni kannalta ainoa olennainen kappale on Killer Queen, jonka käsittelin jo edellä, joten keskityn seuraavaksi vain ”Sheer Heart Attack” -kappaleesta johdettaviin intermediaalisiin viittauksiin.

Killer Queenin toinen kyky on nimetty Sheer Heart Attackiksi, joka on Standin vasemmasta kämmenselästä laukaistava pieni, vihreän värinen itseohjautuva tankkia muistuttava pommi, joka jäljittää kohteet infrapuna hyödyntäen kuin ohjus (kuva 12). Se on käytännössä tuhoutumaton eikä sitä päihitetä tavallisilla keinoilla. Pommin etupuolella päänä on kissankorvainen pääkallo, joka on samanlainen kuin Kiran ja Killer Queenin vaatteissa, ja sen otsassa on alaspäin osoittava tikari. Killer Queenista poiketen Sheer Heart Attackilla on nenä ja se on piikin muotoinen. Se kykenee puhumaan lyhyitä vuorosanoja kuten "Hey!" ja "Over here!". Koska pommi on osa Standia, tätäkään eivät normaalit ihmiset pysty näkemään.

KUVA 12. Sheer Heart Attack kiipeämässä vaatturin olkapäällä (Araki 2020b, 263).

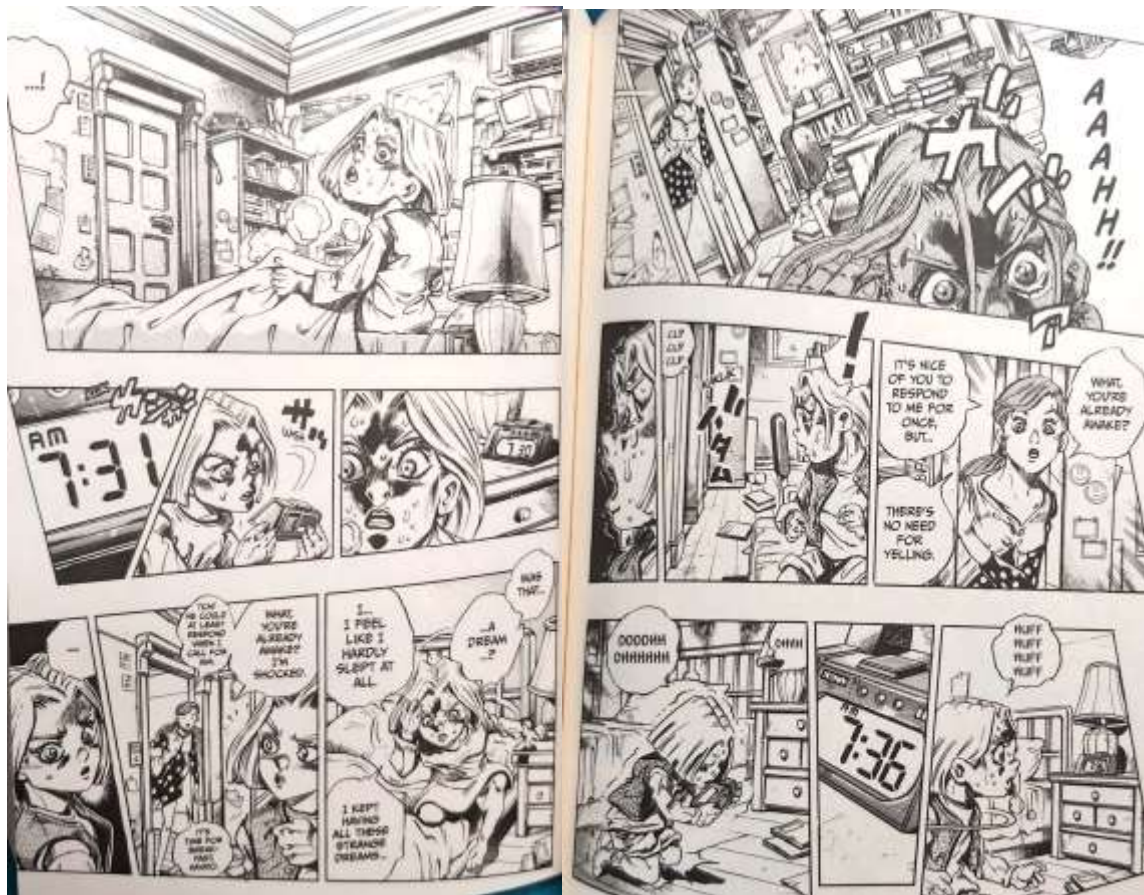
Kappaleen sanoituksessa on viittauksia katoamiseen: "Well you're just seventeen, all you wanna do is disappear / You know what I mean there's a lot of space / Between your ears / The way that you touch don't feel nu nu nothin'" (Queen 1977). Katoamisen yhdistän tässä kontekstissa siihen, että Sheer Heart Attackin kohteeksi ottama henkilö tai asia kirjaimellisesti katoaa räjähdyksenä ilmaan silloin, kun se jää kiinni. Toisekseen kappaleessa sanotaan, ettei kappaleen päähenkilö tunne mitään, mikä voisi mangassa viitata yleisesti Standien olevan tavallisten ihmisten tietoisuuden ulkopuolella. Intermediaalinen viittaus on jälleen intermediaalista transpositiota.

Queenin kappale on äänimaailmaltaan myrskyinen mellakka, josta välittyy vihaa ja katkeruutta. Intermediaalinen viittaus on muodollista intermediaalista jäljittelyä, koska kappaleen äänimaisemasta ja rakenteesta on tuotu kohdemediaan muunneltuja piirteitä. Kappaleessa on lyhyt nauhasärökäs intro ja nousevasti lähtevä lauluosuus. Kappaleessa käytetään paljon toistoa niin sanoituksissa kuin melodiassa: esimerkiksi läpi kappaleen toistuu viisi fraasia ja neljä tahtia, joiden sävelkierto on rakenteeltaan A-A-A-A-B-B. Sävellajin vaihdokset eli modulaatiot tulevat sävelkiertojen jälkeen. Lauluosuuksien lyhyissä väleissä kuuluu sähkökitarariffejä, joissa hyödynnetään sähkökitaran vibrakammella tuotettavia ääniä sekä trillitekniikkaa, joiden lisäksi tasaista rytmiä rikotaan synkopoinnilla. Kappaleen kaksi ensimmäistä säettä tulevat uudelleen lyhennettynä säkeenä. Lyhennetty säe aloittaa toisen säkeistön, joka alkaa pidennetyllä tauolla ja taustalla menee päällekkäin kertosäkeen kanssa. Toistuvuus ja nopearytmisyys välittyvät hyvin Standin kyvyssä jahdata kohdettaan lakkaamatta yhä uudelleen sinnikkäästi ja sähäkästi. Kappale loppuu nopeasti viimeisen säkeen "Real cardiac" (Queen 1977) jälkeen, mikä kuvaa sydämenpysähdystä ja siitä johtuvaa kuolemaa. Tämä on käytännössä sama mangassakin, sillä Sheer Heart Attackin tehtävä on suoritettu silloin, kun kohde tuhoutuu eli kuolee.

Kolmas Kiraan yhdistettävä Queenin kappale on *The Game* -albumilta basisti John Deaconin kirjoittama "Another One Bites the Dust" (1980), johon mangassa viitataan kahdella eri tavalla. Ensimmäinen näistä kahdesta on Killer Queenin kolmas ja viimeinen kyky Bites the Dust, ja toinen on edellä mainittua kykyä käsittelevät "Another One Bites the Dust (Part 1-10)" -luvut. Kyseiset luvut muodostavat juonikaaren, jossa esitellään Kiran uutta Stand-kykyä käytännössä. Koska luvut liittyvät olennaisesti Standiin ja sen toimintamekanismiin, tiivistän seuraavaksi lyhyesti, mitä luvuissa tapahtuu.

Juonikaari alkaa siitä, kun Kira panikoi tajutessaan, ettei hän pysty salaamaan Hayaton murhaa. Kiran lävistää Nuoli, joka karkaa Yoshihiron otteesta ja kohtaaminen vaihtuu seuraavaan aamuun, jossa Hayato herää normaalisti aamiaiselle. Itsevarma Kira paljastaa Hayatolle oikean nimensä ja sen, että on nyt voittamaton uuden kykynsä

ansioista. Tämän jälkeen Hayato kohtaa murhaajan jäljillä olevan Rohan Kishiben, joka käyttää Heaven's Doorin kykyjä lukeakseen pojan henkilöhistoriaa, mutta Kiran henkilöllisyyden paljastuttua Rohan räjähtää taivaan tuuliin. Hayato herää uudelleen sängystään ja tajuaa olevansa aikasilmutkassa. Kira selittää Hayatolle tilanteen: Hän on istuttanut Hayatoon Killer Queenin kolmannen pommin, Bites the Dustin, joka tarkoittaa sitä, ettei Kira voi käyttää muita kykyjään tai tappaa ketään, mutta samaan aikaan Hayato ei voi paljastaa valeisänsä henkilöllisyyttä. Aina, kun joku kysyy Hayatolta jotain Kirasta, henkilö räjähtää ja ajassa palataan tunti taaksepäin. Hayato yrittää välttää kohtaamista Rohanin kanssa, mutta Rohan kuolee aiemman aikasilmukan mukaisesti täsmälleen samaan kellonaikaan. Myöhemmin paikalle tulleet Josuke, Okuyasu, Koichi ja Jotaro yrittävät saada Hayaton puhumaan, mutta lopulta Bites the Dust aktivoituu uudelleen ja kaikki neljä räjähtävät ja aika kelaantuu taas taaksepäin.

KUVA 13. Vasemmalla Hayaton toinen aamu ja oikealla kolmas (Araki 2021b, 59, 118).

Herättyään uudelleen aikasilmukkaan (kuva 13) Hayato tajuaa, että hänen täytyy itse omin avuin paljastaa Kira. Hän varastaa aiemmin tarinassa esitellyn Stand-kykyjä omaavan kasvin, Stray Catin, toivoen muuttavansa tapahtumien kulkua ja voittaakseen sillä murhaajan. Vaikka yritys Kiran vahingoittamisesta vaikuttaa epäonnistuvan, paikalle saapuvat Josuke ja Okuyasu, jotka hyökkäävät murhaajan kimppuun. Kira joutuu purkamaan Bites the Dustin puolustaakseen itseään, jolloin Hayato vapautuu ja aikasilmukoiden vaikutukset peruuntuvat.

Kiran kolmas kyky luoda aikasilmukoita on toistuva teema edellä kuvatussa juonikaassa. Hayato kiertää ympyrää ja näkee toisten ihmisten kuolevan, jonka jälkeen palaa aina uudelleen samaan aamuun muistaen edelliset kauheudet (kuva 13). Ruudut toistuvat samanlaisina, mutta Hayaton eleitä ja ajatuksia seuraten lukija on kärryillä siitä, mitä tapahtuu. Kaiken kaikkiaan Hayato joutuu kokemaan saman aamun kolme kertaa ennen kuin onnistuu vapautumaan kierteestä. Musiikillinen viittaus on jälleen muodollista jäljittelyä, sillä Queenin kappaleessa on paljon yhteistä edellä kuvatun rakenteen kanssa. Kappaleessa on esimerkiksi alusta loppuun samanlaisena toistuva rytmi ja sointukierto, josta syntyy vaikutelma toistuvasta aikasilmukasta. Tätä vaikutelmaa korostaa kappaleen alussa kasvava sähkökitaralla soitettu sointu, joka päättyy kuin seinään: siitä tulee mieleen, että Hayato on jo Bites the Dustin alainen, kun Standin uutta kykyä esitellään.

Lisäksi Queenin kappaleessa on kolme säkeistöä, joista jokainen säkeistö kuvaa jollain tapaa Hayaton kokemia aikasilmukoita. Säkeistöjen sisältö käsittelee väkivallan kierrettä. Ensimmäinen säkeistö on viittaus Chicagossa helmikuussa 1929 tapahtuneeseen ystävänpäivän verilöylyyn (engl. Saint Valentine's Day Massacre), jossa kilpaileva mafia tappoi toisesta mafiajengistä seitsemän jäsentä (O'Brien 2014). *Diamond Is Unbreakable*ssa Hayaton toinen aikasilmukka on lähin verrokki tälle, koska siinä vaiheessa tarinaa Bites the Dustin takia yhteensä seitsemän ihmistä on menehtynyt hyvin salakavalasti. Kun sanoituksia lukee vielä lähemmin, huomaa lisää yhteneväisyyksiä tarinaan. "Are you ready? Hey, are you ready for this? / Are you hanging on the edge of your seat?" (Queen 1980) kielii siitä, että tulossa on jotain

arvaamatonta. Lukijalle on juuri esitelty Killer Queenin uusi kyky ja lukijaa koitetaan valmistella jatkoon.

Toinen säkeistö käsittelee perheväkivaltaa, joka voidaan rinnastaa Hayaton kolmanteen aikasilmuksiaan sekä Kiran ja Hayaton väliseen väkivaltaiseen kanssakäymiseen. Vaikkei Kira ole Hayaton oikea isä vaan on omaksunut valeroolinsa isää esittävänä hahmona, perheväkivalta määritelmänä käy mielestäni kontekstiin. "Are you happy, are you satisfied? / How long can you stand the heat?" (Queen 1980) on kohdistettu Hayatolle, jonka jaksamista aikasilmuksien kanssa kyseenalaistetaan, kun loppua ei näytä tulevan.

Kolmas säkeistö kertoo jokapäiväisestä väkivallasta, ja siinä annetaan ymmärtää, että jokainen meistä on kykeneväinen tuottamaan ja vastaanottamaan väkivaltaa. Tämän yhdistäisin esimerkiksi siihen, kun Hayato ensimmäisen kerran tapaa Kiran tapausta tutkivan Rohan Kishiben, joka vahingossa saa selville Hayaton isän olevan oikeasti heidän etsimä sarjamurhaaja. Rohanin kuolema on esimerkki siitä, miten kuka tahansa voi joutua väkivallan kohteeksi. Toisaalta mangaan kontekstissa sanoma vaihtuu kesken säkeistön: "But I'm ready, yes I'm ready for you / I'm standing on my own two feet" (Queen 1980) on ikään kuin Hayaton vastaus Kiralle. Hän on valmis ottamaan haasteen vastaan ja pääsemään väkivallan kierteestä, kun pysyy lujana ja periksiantamattomana, jolloin ei päädy olemaan seuraava uhri.

6 INTERMEDIAALISET MUSIIKKIVIITTAUKSET HENKILÖHAHMOJEN RAKENTAJINA

Luvuissa 4 ja 5 olen käynyt läpi Josukeen ja Kiraan liitettäviä musiikillisia intermediaalisia viittauksia, jotka selittävät ja rakentavat kyseisiä henkilöahmoja. Molemmat henkilöahmot yliluonnollisine kykyineen koostuvat musiikeista. Henkilöhahmoa voidaan pitää kielestä ja muista merkeistä tehtynä keinotekoisena sommitelmana, mutta lukijoiden tulkitseva kognitio ja maailmantuntemus niin sanotusti ”lisäävät” yhteen tämän tekstirungon päälle muita puolia, kuten kuviteltua ihmismäisyyttä (Varis 2019, 19). Toisin sanoen vaikka Josuke ja Kira on koostettu musiikkimaailman artisteista ja heidän tuotannosta, henkilöahmot eivät tunnu ontoille vaan ovat ehyitä hahmoja.

Perinteiseen kirjoitettuun mediaan verrattuna sarjakuvan erityisominaisuuksiin kuuluu mahdollisuudet muodollisiin kokeiluihin ja erilaisiin kerronnallisiin ratkaisuihin ilman, että tämä kokeellisuus olisi lukijalle vaikeaa ymmärtää. Intermediaalisten ja -tekstuaalisten viittausten havaitseminen ja tulkitseminen sarjakuvasta on helpompaa kuin esimerkiksi elokuvasta, koska lukija voi tarkastella sivua tai kuvaa rauhassa ilman, että siitä tulisi samanlaista keskeyttämisen tunnetta kuin elokuvan pysäyttämisen kanssa. Myös sarjakuvan piirtäjä pystyy laittamaan yhteen kuvaan paljon visuaalisia viittauksia, joihin lukija voi halutessaan tarttua, koska kuvia luetaan kokonaisuuksina. (Rantala 2022, 91.) Erityisesti kuvallisessa aineistossa, kuten mangassa, hahmon ulkonäöllä on merkittävä rooli siinä, miten lukija vastaanottaa esitellyn henkilön. Liittämällä musiikin maailmasta tuttuja artistien piirteitä mangan päähenkilöön ja -antagonistiin lukijalle viestitään, että henkilöahmoissa voi olla kosmeettisen samankaltaisuuden lisäksi muutakin. Kuten alaluvuissa 4.2 ja 5.2 toin esille, Josuken samannäköisyys Princeen ja Kiran yhdennäköisyyden David Bowien kanssa ovat eksplisiittistä intermediaalista viittaamista, mutta samalla myös interfiguraalista. Interfiguraalisen viittauksessa tekee se, että Josuken kohdalla Princen lapsuudesta on poimittu samankaltaista

“kovistelua” ja problemaattiset isäsuhteet, kun taas Kiran ja The Thin White Duken käyttäytymismalleissa on samoja piirteitä.

Toisaalta artistien julkisuuskuvat itsestään näkyvät mangan hahmojen taustalla. *Diamond Is Unbreakable* aloittaa mangasarjassa nousevan trendin, jossa henkilöhahmojen pukeutuminen kehittyy prameilevaan ja androgyyniseen suuntaan (Ursini 2017, 11), joka taas on yksi monista erityispiirteistä, joista *JoJo's Bizarre Adventure* tunnetaan. Josuken ja Kiran henkilöhahmot ovat todisteita siitä, että Princen ja David Bowien androgyynisyys on ollut vaikuttavassa asemassa: hahmot uhmaavat cis-heteroseksuaalisen yhteiskunnan luomia rajoitteita maskuliinisesta kehonkielestä, muodista ja esiintymisestä haastamalla sitä pukeutumalla täysin vapaasti ja poseeraamalla dramaattisesti, mikä on myöhemmissä mangan osissa tullut vielä enemmän esille. Sen lisäksi artistien pukeutumisen imitointi on merkki siitä, että henkilöhahmo itse on musiikkiartistin fani ja haluaa siksi pukeutua sen tyyliin, mikä esimerkiksi Josuken kohdalla on hyvinkin mahdollista. Koska Josuke mangan maailmassa tietoinen Princen olemassaolosta ja hänen virallisesti todetaan kuuntelevan tämän levyjä, hänen pukeutumistyyliänsä ja asusteensa voivat hyvinkin olla Princestä inspiroituneita. Mangasta voidaan myös havaita Kiran olevan mahdollisesti David Bowie -fani, sillä hänen pukeutumisensa muistuttaa Bowieta. Tosin Kiran musiikkittomuksista ei mangan aikana mainita sanaakaan.

Interfiguraalisuuden teoriassa olennaista on se, että toisessa mediassa olemassa olevasta henkilöhahmosta siirtyy joitain osia mediasta toiseen. Omassa aineistossani näin tapahtuu esimerkiksi nimen tasolla, mutta siirtyvänä ainesosana ei ole aina lähtömedian henkilöhahmo, vaan jotain henkilöhahmon luomaa sisältöä – kappaleiden äänimaailmaa, sanoituksia ja merkityksiä. Crazy Diamondin ja Killer Queenin nimeäminen musiikkikappaleiden mukaan on merkittävää, koska lukija pystyy viittauksen kautta ymmärtämään sekä Stand-käyttäjää että tämän voimia syvemmin sekä luomaan omia päätelmiä, joita mangan kerronnassa ei tarjoa valmiina lukijalle vaan annetaan tilaa tulkinnoille.

Standeihin viittaavat kappaleet ovat siinä mielessä kiehtovia, että ne kuulostavat melkein toistensa vastakohtille. Siinä missä Pink Floydin "Shine On You Crazy Diamond" on hidastempoinen, vajaan puolen tunnin mittainen moniosainen sävellys, on Queenin "Killer Queen" nopea ja lyhyt kolmen minuutin kappale. Kappaleiden vastakkaisuudet heijastuvat Standeihin näiden vastakkaisissa kyvyissä: toinen korjaa ja toinen tuhoaa. Sisällöllisesti Crazy Diamondiin yhdistettävässä kappaleessa käydään läpi sitä, miten vastuu painaa ja on taakkana, mutta kaikki kääntyy vielä parhain päin. Killer Queeniin liitettävissä kappaleiden sanoituksissa kaikissa toistuu kuolema: "Killer Queenissa" lauletaan metaforisesti räjäyttämistä, "Sheer Heart Attackissa" sydämen pysähdyksestä ja "Another One Bites The Dustissa" väkivallasta ja kuolemasta. Vastinparitematiikka on läsnä Standien lisäksi myös Stand-käyttäjissä, sillä mangan maailmassa Josuken oletetaan olevan yhteiskunnan ongelma hänen ulkonäkönsä, suorasukaisuutensa ja kiihkeytensä perusteella, vaikka oikeasti uhka onkin normaalille vaikuttava töissä käyvä kolmekymppinen mies.

Jo pelkästään kahta *Diamond Is Unbreakable*n henkilöahmoa tutkimalla huomaa, että tekstienvälisiä intermediaalisia viittauksia on paljon. Henkilöahmoihin yhdistettyjen viittausten kautta pelataan kulttuurikerrostumilla ja kootaan niitä uusiksi kokonaisuuksiksi. Joka ikisen intermediaalisen viittauksen tunnistaminen kahdesta tutkimuskohteena olevasta henkilöahmosta ei ole yksinkertaista eikä varmaan edes mahdollista. Kuten Rantala (2022) kirjoittaakin, täytyy muistaa, että lopulta tarinan ymmärtämisen kannalta ei ole välttämätöntä tunnistaa kaikkea: sarjakuvaa voi lukea myös suoraviivaisena toimintaseikkailuna. Lukijapositiona ajatellen on kuitenkin hyvä, että eri lähteistä lainataan ja yhdistetään asioita, koska silloin lukija pääsee selvittämään viittausten alkuperää ja merkityksiä. (Rantala 2022, 65.) Manga antaaakin monia mielenkiintoisia houkuttimia lukijoille: se, että Pink Floydin ja Queenin kappaleet on muutettu mangaan visuaalisiksi entiteeteiksi sopii hyvin yhteen musiikillisen taidemuodon kanssa, mutta samalla ne toimivat lukijalle kiinnostuksen herättelijänä ja kannustimena etsiä piilomerkityksiä.

7 PÄÄTÄNTÖ

Maisterintutkielmassani olen käsitellyt Hirohiko Arakin kirjoittaman ja kuvittaman *JoJo's Bizarre Adventure: Diamond Is Unbreakable* -mangasarjan kahta keskeistä henkilöahmoa, Josuke Higashikataa ja Yoshikage Kiraa, musiikillisten intermediaalisten viittausten kautta. Tutkimuksen teoreettisena työkaluna olen hyödyntänyt Werner Wolfin intermediaalisuusteoriaa musiikin ja kirjallisuuden välisistä yhteyksistä, jota olen hahmottanut Scherin kolmijaon (liite 2) kautta. Olen eritellyt molemmista henkilöahmoista tunnistettavia intermediaalisia viitteitä musiikkiin sekä pohtinut viitteiden yhtäläisyyksiä ja tulkintoja henkilöahmojen rakentajina. Keskeisimmät Josukessa ilmenevät viittaukset liittyivät Princeen ja Pink Floydiin, kun taas Kirassa David Bowieen ja Queeniin.

Yleisin intermediaalinen viittaustapa aineistossani oli muodollinen intermediaalinen jäljittely ja sen jälkeen intermediaalinen transpositio. Molemmissa viittaustavoissa oli erityisesti esillä se, että kielikuvista tai musiikin äänellisestä ulottuvuudesta tehtiin konkreettisia. Sanoitukset ja niiden merkitykset ovat tulleet Arakin kynän kautta mangaan kuviksi ja muuttuneet hahmoiksi ja Stand-kyvyiksi. Sanoitusten kanssa on leikitelty sanojen metaforisten merkitysten lisäksi myös denotaatiolla, joka on esimerkiksi Killer Queenille tuonut ominaiskykynsä räjäyttää pommeja, vaikka Queenin kappaleessa puhutaan tajunnan räjäyttämisestä. Toisaalta Pink Floydin kappaleen äänimaailmasta on poimittu esimerkiksi Josuken takaumaan lumimyrsky.

Olen pyrkinyt maisterintutkielmassani tuomaan erilaisia esimerkkejä ja tulkintoja musiikin ja mangaan intermediaalisista viittauksista rajaten aiheen kahteen keskeiseen henkilöahmoon *Diamond Is Unbreakablessa*. Tässä tutkimuksessa, kuten kaikissa muissakin laadullisissa tutkimuksissa, täytyy kuitenkin ottaa huomioon subjektiivinen roolini tutkijana – jokaisella mangaa lukevalla on omanlainen lukukokemus ja omat miellelyhtymät musiikin maailmasta, joten viittausten tulkintatavat vaihtelevat lukijasta toiseen. Esille tuomani asiat pohjautuvat omaan

kokemukseeni ja tapaan tulkita kohdetekstiä intermediaalisuuden teorian viitekehyksen kautta.

Mahdollisia jatkotutkimuskohteita, joita pystyisi tekemään *JoJo's Bizarre Adventuresta* ja joihin omassa maisterintutkielmassani hyödyntämäni tutkimusteoriaa ja -metodia pystyisi käyttämään, voisivat olla muut *Diamond Is Unbreakablen* henkilöahmot – kuten esimerkiksi päähenkilökaartiin kuuluvat Koichi Hirose, Okuyasu Nijimura ja Rohan Kishibe – tai muut mangasarjan osat ja niiden henkilöahmot. Laajemman tutkimuksen voisi toteuttaa jälkimmäisenä mainitusta esimerkiksi siten, että tutkisi intermediaalisia musiikkiviittauksia jokaisen osan päähenkilön ja -antagonistin välillä, jonka jälkeen vertailisi näitä mangasarjan toisten osien kanssa. Kuitenkin tässä täytyy ottaa huomioon se, että *Stardust Crusadersiin* asti viittaukset eivät aina kohdistu keskeisiin henkilöahmoin kuten päähenkilöihin, joten näissä osissa joutuisi keskittymään enemmän pienempiin yksityiskohtiin, jotta laajemman vertailun pystyisi toteuttamaan. Toisen mielenkiintoisen jatkotutkimuksen voisi toteuttaa oman maisterintyöni pohjalta siten, että vertailisi *JoJolionissa* esiteltyä Josukea ja Kiraa, jotka ovat todella erilaiset *Diamond Is Unbreakablen* henkilöahmoin verrattuna, koska ovat vaihtoehtoisuniversumissa. Kiran henkilöahmon vertailua pystyisi tekemään myös *Dead Man's Questions* -lyhyttarinan (jap. デッドマンズ Q, *Deddo Manzu Q*) päähenkilöön. Kyseinen teos on Arakin vuonna 1999 kirjoittama ja kuvittama manga siitä, mitä Kira tekee kuoleman jälkeisessä elämässä löytääkseen onnen. Kolmas mielenkiintoinen vaihtoehto tutkimukselle olisi tarkastella koko mangasarjaa muutaman musiikkiartistin ja heidän tuotantonnostaan tehtyjen poimintojen ja lainauksien kautta.

LÄHTEET

Kohdetekstit

- Araki, H. (2019a). *JoJo's Bizarre Adventure: Part 4 – Diamond Is Unbreakable, Vol. 1*. Viz Media, Shogakukan Inc.
- Araki, H. (2019b). *JoJo's Bizarre Adventure: Part 4 – Diamond Is Unbreakable, Vol. 2*. Viz Media, Shogakukan Inc.
- Araki, H. (2019c). *JoJo's Bizarre Adventure: Part 4 – Diamond Is Unbreakable, Vol. 3*. Viz Media, Shogakukan Inc.
- Araki, H. (2020a). *JoJo's Bizarre Adventure: Part 4 – Diamond Is Unbreakable, Vol. 4*. Viz Media, Shogakukan Inc.
- Araki, H. (2020b). *JoJo's Bizarre Adventure: Part 4 – Diamond Is Unbreakable, Vol. 5*. Viz Media, Shogakukan Inc.
- Araki, H. (2020c). *JoJo's Bizarre Adventure: Part 4 – Diamond Is Unbreakable, Vol. 6*. Viz Media, Shogakukan Inc.
- Araki, H. (2020d). *JoJo's Bizarre Adventure: Part 4 – Diamond Is Unbreakable, Vol. 7*. Viz Media, Shogakukan Inc.
- Araki, H. (2021a). *JoJo's Bizarre Adventure: Part 4 – Diamond Is Unbreakable, Vol. 8*. Viz Media, Shogakukan Inc.
- Araki, H. (2021b). *JoJo's Bizarre Adventure: Part 4 – Diamond Is Unbreakable, Vol. 9*. Viz Media, Shogakukan Inc.

Musiikkilähteet

- Pink Floyd. (1975a). "Shine On You Crazy Diamond (Part One)" [*Wish You Were Here*]. Harvest/Columbia.
- Pink Floyd. (1975b). "Shine On You Crazy Diamond (Part Two)" [*Wish You Were Here*]. Harvest/Columbia.
- Pink Floyd. (1979). "Comfortably Numb" [*The Wall*]. Harvest/Columbia.
- Prince. (1987). "Sign O' The Times" [*Sign O' the Times*]. Paisley Park/Warner Bros.
- Queen. (1977). "Sheer Heart Attack" [*News of the World*]. EMI/Elektra.
- Queen. (1980). "Another One Bites The Dust" [*The Game*]. EMI/Elektra.
- Queen. (1982). "Under Pressure" [*Hot Space*]. EMI/Elektra.

Tutkimuskirjallisuus

- About – David Bowie*. (ei pvm.) Luettu 3.5.2022 osoitteesta <https://www.davidbowie.com/about>.
- Billboard. (2017). *Prince and his band The New Power Generation photographed during their 'Diamonds and Pearls' tour in 1991*. [Valokuva]. CROLLALANZA/REX/Shutterstock. <https://www.billboard.com/wp-content/uploads/media/prince-the-new-power-generation-on-tour-1991-billboard-1548.jpg>.

- Britannica. (2022). *Queen*. *Encyclopedia Britannica*. Luettu 4.10.2022 osoitteesta <https://www.britannica.com/topic/Queen-British-rock-group>.
- Elleström, L. (toim.). (2010). *Media Borders, Multimodality and Intermediality*. New York: Palgrave MacMillan.
- Elliott, C. (2008). Purple Pasts: Color Codification in the Ancient World. *Law & Social Inquiry*, 33(1), 173–194. <http://www.jstor.org/stable/20108752>.
- Flinn, M. C. (2013). High comics art: the Louvre and the bande dessinée. *European Comic Art*, 6(2), 69–94. <http://dx.doi.org.ezproxy.jyu.fi/10.3167/eca.2013.060204>.
- Genius Lyrics A. (2022). *Prince – Sign O’ The Times Lyrics*. Luettu 3.4.2022 osoitteesta <https://genius.com/Prince-sign-o-the-times-lyrics>.
- Genius Lyrics B. (2022). *Pink Floyd – Shine On You Crazy Diamond, Pts. 1-5 Lyrics*. Luettu 3.4.2022 osoitteesta <https://genius.com/Pink-floyd-shine-on-you-crazy-diamond-pts-1-5-lyrics>.
- Genius Lyrics C. (2022). *Pink Floyd – Comfortably Numb Lyrics*. Luettu 5.5.2022 osoitteesta <https://genius.com/Pink-floyd-comfortably-numb-lyrics>.
- Gravett, P. (2005). *Manga : 60 vuotta japanilaista sarjakuvaa*. Suomentanut Tolvanen, J. Helsinki: Otava.
- Griep, M. (2021). ICv2 Interview: Viz Media Vice President Publishing Sales Kevin Hamrick : The Market for Manga, the Manga Supply Chain, the Hot Titles. *ICv2*. Luettu 22.2.2022 osoitteesta <https://icv2.com/articles/news/view/47741/icv2-interview-viz-media-vice-president-publishing-sales-kevin-hamric>.
- Groensteen, T. (2007). *The System of Comics*. Jackson: The University of Mississippi Press.
- Groensteen, T. (2013). *Comics and Narration*. Jackson: The University of Mississippi Press.
- Herkman, J. (1998). *Sarjakuvan kieli ja mieli*. Vastapaino: Tampere.
- Hsu, I., & Chiang, W.-Y. (2021). ‘Seeing’ music from manga: visualizing music with embodied mechanisms of musical experience. *Visual Communication*. <https://doi.org/10.1177/1470357220974707>.
- Immonen, T. (2005). *David Bowie. Rockin kameleontti*. POP-lehti.
- Japan Billboard. (2021). <インタビュー>荒木飛呂彦『ジョジョ』シリーズでともに歩んできたプリンスを語る. Luettu 2.12.2021 osoitteesta <https://www.billboard-japan.com/special/detail/3283>.
- JoJo's Bizarre Encyclopedia. (2022a). *Jump SQ (December 2007)*. Luettu 9.4.2022 osoitteesta [https://jojowiki.com/Interview:Jump_Square_\(December_2007\)](https://jojowiki.com/Interview:Jump_Square_(December_2007)).
- JoJo's Bizarre Encyclopedia. (2022b). *JoJo Great Festival Guide (February 2017)*. Luettu 8.4.2022 osoitteesta [https://jojowiki.com/Interview:JoJo_Great_Festival_Guide_\(February_2017\)](https://jojowiki.com/Interview:JoJo_Great_Festival_Guide_(February_2017)).
- Kido, M. (2013). JOJO x GUCCI Collabo Takes Over the World!. *VIZ Blog*. Luettu 2.2.2022 osoitteesta <https://www.viz.com/blog/posts/jojo-x-gucci-collabo-takes-over-the-world-1438>.
- Kilpiö, J-P. (2013). *Kinekfrastisia kytkentöjä : intermediaalisuus Bob Perelmanin runossa "The Manchurian Candidate : a remake"*. Pro gradu, kirjallisuus. Jyväskylän yliopisto. <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/41426>.

- Knuutti, J. (2012). *Naiskuvia japanilaisessa mangassa : analyysi neljän ikäryhmän sarjakuvista*. Pro gradu, kirjallisuus. Jyväskylän yliopisto. <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/38081>.
- Ko-On, C. (2018). Representation of Music and Dance in Manga. *Music in Art*, 43(1/2), 233–246. <https://www.jstor.org/stable/26608334>.
- Lehtinen, J. (2007). Osamu Tezuka. Teoksessa *Mangan mestarit (27–43)*, toim. Lehtinen, J., Kemppi, J. & Vanamo, O. Helsinki: BTJ Kustannus.
- Magapoke. (2019). 講談社国際ライツ事業部に聞いた「ぶっちゃけ日本の漫画は世界でどうなの？」. *Pocket Shonen Magazine*. Luettu 28.1.2022 osoitteesta <https://pocket.shonenmagazine.com/article/entry/interview20191213>.
- Matalamäki, E. (2011). *Kohti uutta Japania : Meiji-restauraatiota ympäröivän aikakauden 1853-1878 historiakuva Rurouni Kenshin-mangassa*. Pro gradu, yleinen historia. Jyväskylän yliopisto. <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/36716>.
- Müller, W. G. (1991). Interfiguralität. A Study on the Independence of Literary Figures. Teoksessa *Intertextuality (101–121)*, toim. Plett, H. F. Berliini/New York: Walter de Gruyter.
- Myllykoski, L. (2017). *Sarjakuva, joka soi : intermediaalisuus sarjakuvassa, esimerkkinä Pauli Kallion ja Ville Pirisen Ornette Birks Makkonen -sarjakuva*. Pro gradu, mediakulttuuri. Tampereen yliopisto. <https://trepo.tuni.fi/handle/10024/100887>.
- Nerg, H. (2019). *Emme olleet ymmärtäneet, mitä toiveen kääntöpuolena olisi : genrejen ilmeneminen, muokkautuminen ja uudelleenluominen Puella Magi Madoka Magicassa*. Pro gradu, kirjallisuus. Jyväskylän yliopisto. <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/64726>.
- O'Brien, J. (2014). The St. Valentine's Day Massacre. *Chicago Tribune*. Luettu 9.2.2022 osoitteesta <https://www.chicagotribune.com/nation-world/chi-chicagodays-valentinesmassacre-story-story.html>.
- O'Brien, L. M. (2022). *Pink Floyd*. *Encyclopedia Britannica*. Luettu 5.5.2022 osoitteesta <https://www-britannica-com.ezproxy.jyu.fi/topic/Pink-Floyd>.
- Otaku USA Contributors. (2013). Otaku USA's Top Anime of 2012. *Otaku USA Magazine*. Luettu 28.10.2021 osoitteesta <https://otakuusamagazine.com/otaku-usas-top-anime-of-2012/>.
- Paquot, V. (2021). *Manga : les chiffres de ventes dictent-ils la stratégie des éditeurs?* L'Internaute.com. Luettu 1.2.2022 osoitteesta <https://www.linternaute.com/livre/mangas/2589855-manga-les-chiffres-de-ventes-dictent-ils-la-strategie-des-editeurs/>.
- Putland, M. (1992). *Freddie Mercury Tribute Concert [Valokuva]*. Getty Images. <https://www.gettyimages.co.uk/detail/news-photo/david-bowie-performs-on-stage-at-the-freddie-mercury-news-photo/712358457>.
- Queen Archives. (2019). 11-02-1974 – NME. Luettu 21.11.2022 osoitteesta <http://queenarchives.com/qa/11-02-1974-nme/>.
- Rantala, O. (2022). Intermediaalisten herrasmiesten liiga: Sarjakuvan, intermediaalisuuden ja multimodaalisuuden kytkennät sarjakuvasarjassa The League of Extraordinary Gentlemen. Teoksessa *Intermediaalinen kirjallisuus (63–101)*, toim. Piippo, L. & Kilpiö, J-P. Nykykulttuurin tutkimuskeskuksen julkaisuja 132. Jyväskylän yliopisto.

- Polygon Staff. (2019). The best anime of the decade. *Polygon*. Luettu 28.10.2021 osoitteesta <https://www.polygon.com/2019/11/6/20948241/best-new-anime-of-the-decade-2010s>.
- Prince Discography Annotated*. (ei pvm.). Luettu 2.4.2022 osoitteesta <https://www.princeestate.com/>.
- Prince Official Website. (ei pvm.) *Prince logo* [Valokuva]. Prince.com. <https://prince.com/assets/images/prince-logo.png>.
- Prince's Early Life*. (ei pvm.). Luettu 2.4.2022 osoitteesta <https://becoming.prince.com/story/>.
- Rajewsky, I. (2005). Intermediality, Intertextuality, and Remediation: A Literary Perspective on Intermediality. Julkaisussa *Intermediality: History and Theory of the Arts, Literature and Technologies* 3(2), 43–64.
- Ranta, E. (2020). *Styrka, uthållighet & själouppoffring : En studie om maskuliniteter utifrån mangaserierna My hero academia, One-punch man & Jojo's bizarre adventure: part 1 phantom blood*. Opinnäytetyö. Örebro Universitet. Luettu osoitteesta <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:oru:diva-89866>.
- Riihimäki, O. (2011). *The unconventional teacher and his peers : analyzing the educational ideologies of the teachers in Tohru Fujisawa's Great Teacher Onizuka manga*. Pro gradu, englantia. Jyväskylän yliopisto. <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/26605>.
- Rippl, G. (2015). "Introduction". Teoksessa *Handbook of Intermediality: Literature – Image – Sound – Music* (1–31), toim. Rippl, G. Berliini: De Gruyter.
- Roeg, N. (ohjaaja). (1976). *The Man Who Fell To Earth* [Elokuva]. British Lion Films.
- Saabedra, H. (2022). *Converse Japan Jumps Back Into Jojo's Bizarre Adventure With Stone Ocean Chuck Taylor Sneakers*. Crunchyroll. Luettu 2.2.2022 osoitteesta <https://www.crunchyroll.com/anime-news/2022/01/28/converse-japan-jumps-back-into-jojos-bizarre-adventure-with-stone-ocean-chuck-taylor-sneakers>.
- Sato, I. (1991). *Kamikaze Biker : parody and anomy in affluent Japan*. The University of Chicago Press: Chicago and London.
- Songfacts. (2022). *Sheer Heart Attack by Queen*. Luettu 16.11.2022 osoitteesta <https://www.songfacts.com/facts/queen/sheer-heart-attack>.
- Tanaka, L. (2016). Impolite Language in Manga. Teoksessa *Manga Vision: Cultural and Communicative Perspectives* (209–226), toim. Pasfield-Neofitou, S. & Sell, C. Australia: Monash University Publishing.
- The ComiPress Archive. (2007). *Hirohiko Araki Lecture Part 3: Questions and Answers with Araki-Sensei*. Luettu 16.4.2022 osoitteesta <https://www.comipress.com/article/2007/04/29/1896.html>.
- Turunen, J. (2020). *Heart-Shaped Box : rockyhtye Nirvoanaan liittyvät kokemukset romaaneissa About a Boy (Nick Hornby) ja Love Letters to the Dead (Ava Dellaira)*. Pro gradu, kirjallisuus. Jyväskylän yliopisto. <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/68961>.
- Ursini, F. A. (2017). David Bowie's Influence on JoJo's Bizarre Adventure. *The Comics Grid: Journal of Comics Scholarship* 7(0). <https://doi.org/10.16995/cg.95>.
- Valaskivi, K. (2009). *Pokemonin perilliset. Japanilainen populaarikulttuuri Suomessa*. Tampereen yliopisto, tiedotusopin laitos. Julkaisuja A110. <https://trepo.tuni.fi/handle/10024/65520>.

- VISH. (2021a). *Araki Reveals New Rohan Kishibe One-Shot Releasing Early 2022*. JoJo's Bizarre Encyclopedia. Luettu 30.1.2022 osoitteesta <https://jojonews.com/2021/12/24/araki-reveals-new-rohan-kishibe-one-shot-releasing-early-2022/>.
- VISH. (2021b). *JoJo's Bizarre Adventure Has Printed 120,000,000 Copies*. JoJo's Bizarre Encyclopedia. Luettu 30.1.2022 osoitteesta <https://jojonews.com/2021/12/18/jojos-bizarre-adventure-has-printed-120000000-copies/>.
- Wilmoth, D. (2018). *OPINION: The 20 Series EVERY Anime Fan Needs to Watch*. Crunchyroll. Luettu 29.10.2021 osoitteesta <https://www.crunchyroll.com/anime-feature/2018/06/05/opinion-the-20-series-every-anime-fan-needs-to-watch>.
- Wolf, W. (2005a). Intermediality. Teoksessa *Routledge Encyclopedia of Narrative Theory* (252–256), toim. Herman, D., Jahn, M. & Ryan, M-L. Lontoo: Routledge.
- Wolf, W. (2005b). Music and Narrative. Teoksessa *Routledge Encyclopedia of Narrative Theory* (324–329), toim. Herman, D., Jahn, M. & Ryan, M-L. Lontoo: Routledge.
- Wolf, W. (2015). Literature and Music: Theory. Teoksessa *Handbook of Intermediality: Literature – Image – Sound – Music* (459–474), toim. Rippl, G. Berliini: De Gruyter.

LIITTEET

Liite 1: Lista tutkimuksessa mainituista henkilöihahmoista

Josuke Higashikata: 16-vuotias lukiolainen, *Diamond Is Unbreakable* protagonisti. Standina Crazy Diamond, joka pystyy korjaamaan ja parantamaan.

Yoshikage Kira: 33-vuotias sarjamurhaaja, pääantagonisti. Standina Killer Queen, joka pystyy tekemään pommeja ja räjäyttämään niitä. Standin liitännäiskyvyt ovat nimeltään Sheer Heart Attack ja Bites the Dust.

Hayato Kawajiri: 11-vuotias Kosakun ja Shinobun poika. Kira istuttaa Bites the Dustin Hayatoon, jolloin jokainen Kiran perään kyselevä aktivoi räjähdysten, jolla mennään ajassa tunti taaksepäin.

Jotaro Kujo: Josuken siskopuolen Hollyn poika, 28-vuotias meribiologi. Standina Star Platinum, joka lyö kovaa ja kykenee pysäyttämään ajan hetkeksi.

Joseph Joestar: Josuken ja Hollyn isä sekä Jotaron ukki, 79-vuotias eläkeläinen. Tulee auttamaan Josukea ja Jotaroa murhaajan etsinnöissä. Standina Hermit Purple, joka toimii lassona ja paikantajana.

Koichi Hirose: Josuken ystävä, 15-vuotias lukiolainen. Standina Echoes, jonka eri kehitysasteiden kyvyt liittyvät ääniefekteihin.

Kosaku Kawajiri: Shinobun mies, Hayaton isä. Kira tappaa Kosakun ja vaihtaa identiteettinsä soluttautuen tämän perheeseen.

Okuyasu Nijimura: Josuken ystävä, 16-vuotias, samalla vuosikurssilla kuin Josuke. Standina The Hand, joka yhdellä kädenliikkeellä pystyy hävittämään olemassa olevaa tilaa.

Reimi Sugimoto: Aaveksi jäänyt henki, Kiran uhri. Auttaa muita etsimään Kiraa.

Rohan Kishibe: 20-vuotias kuuluisa mangaka. Standina Heaven's Door, joka pystyy muuttamaan henkilön kirjaksi, josta voi lukea kyseisen henkilön historiaa.

Ryohei Higashikata: 55-vuotias poliisi, Tomokon isä ja Josuken isoisä. Kuoli tarinan alussa Stand-hyökkäyksessä.

Shigekiyo "Shigechi" Yangu: Toisen vuoden opiskelija yläkoulussa, Josuken ystävä, Kiran uhri. Standina Harvest, joka pystyy jakautumaan moneksi ja esimerkiksi keräämään pieniä esineitä maasta.

Shinobu Kawajiri: Kosakun vaimo, Hayaton äiti.

Stray Cat: Kasviksi uudelleensyntynyt Stand-kissa, joka puolustautuu uhkia vastaan ampumalla ilmauoteja.

Tomoko Higashikata: Josuken äiti, 37-vuotias.

Yoshihiro Kira: Aaveksi jäänyt henki, Kiran isä. Auttaa poikansa identiteetin salassapidossa.

Liite 2: Scherin kolmijako

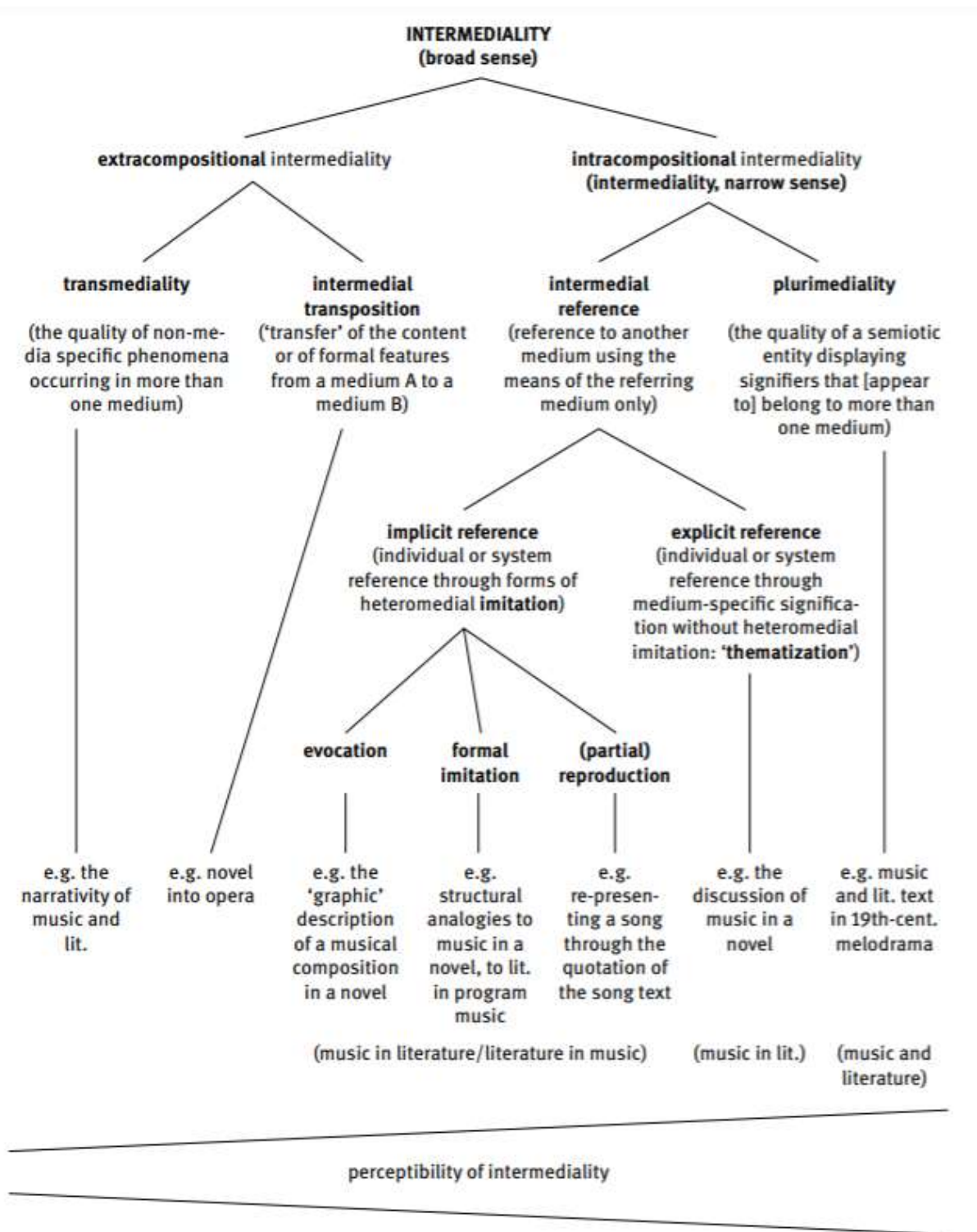

Fig. 1: Typology of intermedial forms illustrated with musico-literary examples

(Wolf 2015, 468.)

Liite 3: Tutkimuksessa tarkasteltavien kappaleiden sanoitukset

Liitteessä olevat kappaleet järjestyksessä:

- Prince: Sign O' The Times
- Pink Floyd: Shine On You Crazy Diamond (IV)
- Pink Floyd: Shine On You Crazy Diamond (VII)
- Pink Floyd: Comfortably Numb
- David Bowie & Queen: Under Pressure
- Queen: Killer Queen
- Queen: Sheer Heart Attack
- Queen: Another One Bites the Dust

Prince: Sign O' The Times

<p>Oh yeah! In France, a skinny man died of a big disease with a little name By chance his girlfriend came across a needle and soon she did the same At home there are seventeen-year-old boys and their idea of fun Is being in a gang called 'The Disciples' High on crack and totin' a machine gun</p> <p>Time Times</p> <p>Hurricane Annie ripped the ceiling of a church and killed everyone inside You turn on the telly and every other story is tellin' you somebody died A sister killed her baby 'cause she couldn't afford to feed it And yet we're sending people to the moon In September, my cousin tried reefer for the very first time Now he's doing horse, it's June, unh</p> <p>Times Times</p> <p>It's silly, no? When a rocket ship explodes and everybody still wants to fly But some say a man ain't happy unless a man truly dies Oh why?</p>	<p>Time Time</p> <p>Baby make a speech, Star Wars fly Neighbors just shine it on But if a night falls and a bomb falls Will anybody see the dawn?</p> <p>Time, mm Times</p> <p>Is it silly, no? When a rocket blows and, and everybody still wants to fly Some say man ain't happy truly until a man truly dies Oh why, oh why? Sign o' the times, unh</p> <p>Time Time</p> <p>Sign o' the times mess with your mind Hurry before it's too late Let's fall in love, get married, have a baby We'll call him Nate If it's a boy</p> <p>Time Times</p>
---	---

Pink Floyd: Shine On You Crazy Diamond (IV)

Remember when you were young, you shone like the sun
Shine on you crazy diamond
Now there's a look in your eyes, like black holes in the sky
Shine on you crazy diamond
You were caught on the crossfire of childhood and stardom
Blown on the steel breeze

Come on you target for faraway laughter
Come on you stranger, you legend, you martyr, and shine

You reached for the secret too soon, you cried for the moon
Shine on you crazy diamond
Threatened by shadows at night, and exposed in the light
Shine on you crazy diamond
Well you wore out your welcome with random precision
Rode on the steel breeze

Come on you raver, you seer of visions
Come on you painter, you piper, you prisoner, and shine

Pink Floyd: Shine On You Crazy Diamond (VII)

Nobody knows where you are, how near or how far
Shine on you crazy diamond
Pile on many more layers and I'll be joining you there
Shine on you crazy diamond
And we'll bask in the shadow of yesterday's triumph, and sail on the steel breeze

Come on you boy child, you winner and loser
Come on you miner for truth and delusion, and shine!

Pink Floyd: Comfortably Numb

Hello? (Hello, hello, hello)
Is there anybody in there
Just nod if you can hear me
Is there anyone at home
Come on (Come on, come on) now
I hear you're feeling down
I Can ease your pain
And get you on your feet again
Relax (Relax, relax, relax)
I'll need some information first
Just the basic facts
Can you show me where it hurts

There is no pain, you are receding
a distant ship smoke on the horizon
You're only coming through in waves
Your lips move, but I can't hear what you're saying
When I was a child I had a fever
My hands felt just like two balloons
Now I've got the feeling once again
I can't explain, you would not understand
This is not how I am
I have become comfortably numb

Okay (Okay, okay, okay)
Just a little pinprick
There'll be no more aaaaaaaaah!
But you may feel a little sick
Can you stand up? (Stand up, stand up)
I do believe it's working, good
That'll keep you going through the show
Come on it's time to go

There is no pain, you are receding
A distant ship smoke on the horizon
You're only coming through in waves
Your lips move, but I can't hear what you're saying
When I was a child I caught a fleeting glimpse
Out of the corner of my eye
I turned to look but it was gone
I cannot put my finger on it now
The child is grown
The dream is gone
And I've become comfortably numb

David Bowie & Queen: Under Pressure

<p>Mmm num ba de Dum bum ba be Doo buh dum ba beh beh</p> <p>Pressure pushing down on me Pressing down on you, no man ask for Under pressure that burns a building down Splits a family in two Puts people on streets</p> <p>Um ba ba be Um ba ba be De day da Ee day da, that's okay</p> <p>It's the terror of knowing what the world is about Watching some good friends screaming "Let me out!" Pray tomorrow gets me higher Pressure on people, people on streets</p> <p>Day day de mm hm Da da da ba ba Okay Chipping around, kick my brains around the floor These are the days it never rains but it pours Ee do ba be Ee da ba ba ba Um bo bo Be lap People on streets Ee da de da de People on streets Ee da de da de da de da</p> <p>It's the terror of knowing what the world is about Watching some good friends screaming 'Let me out' Pray tomorrow gets me higher, high Pressure on people, people on streets</p> <p>Turned away from it all like a blind man Sat on a fence but it don't work Keep coming up with love but it's so slashed and torn Why, why, why? Love, love, love, love, love Insanity laughs under pressure we're breaking</p>	<p>Can't we give ourselves one more chance? Why can't we give love that one more chance? Why can't we give love, give love, give love, give love Give love, give love, give love, give love, give love?</p> <p>'Cause love's such an old fashioned word And love dares you to care for The people on the edge of the night And love (people on streets) dares you to change our way of Caring about ourselves This is our last dance This is our last dance This is ourselves under pressure Under pressure Pressure</p>
---	--

Queen: Killer Queen

<p>She keeps her Moet et Chandon In her pretty cabinet "Let them eat cake", she says Just like Marie Antoinette A built-in remedy For Khrushchev and Kennedy At anytime an invitation You can't decline</p> <p>Caviar and cigarettes Well versed in etiquette Extraordinarily nice</p> <p>She's a Killer Queen Gunpowder, gelatine Dynamite with a laser beam Guaranteed to blow your mind Anytime</p> <p>Recommended at the price Insatiable an appetite Wanna try?</p> <p>To avoid complications She never kept the same address In conversation She spoke just like a baroness Met a man from China Went down to Geisha Minor Then again incidentally If you're that way inclined</p> <p>Perfume came naturally from Paris (naturally) For cars she couldn't care less Fastidious and precise</p> <p>She's a Killer Queen Gunpowder, gelatine Dynamite with a laser beam Guaranteed to blow your mind Anytime</p> <p>Drop of a hat she's as willing as Playful as a pussy cat Then momentarily out of action Temporarily out of gas To absolutely drive you wild, wild She's all out to get you</p>	<p>She's a Killer Queen Gunpowder, gelatine Dynamite with a laser beam Guaranteed to blow your mind Anytime</p> <p>Recommended at the price Insatiable an appetite Wanna try? You wanna try</p>
--	---

Queen: Sheer Heart Attack

Well you're just seventeen, all you wanna do is disappear
You know what I mean there's a lot of space
Between your ears
The way that you touch don't feel nu nu nothin'
Hey hey hey hey, it was the D.N.A.
Hey hey hey hey, that made me this way
Do you know, do you know, do you know, just how I feel?
Do you know, do you know, do you know, just how I feel?

Sheer heart attack
Sheer heart attack
Real cardiac

I feel so inar, inar, inar, inar, inar, inar, inar, inarticulate

Gotta feelin', gotta feelin', gotta feelin', like a paralyse
It ain't no, it ain't no, it ain't no, it ain't no surprise
Turn on the T.V. let it drip right down in your eyes
Hey hey hey hey, it was the D.N.A.
Hey hey hey hey, that made me this way
Do you know, do you know, do you know, just how I feel?
Do you know, do you know, do you know, just how I feel?

Sheer heart attack
Sheer heart attack
Real cardiac

I feel so inar, inar, inar, inar, inar, inar, inar, inarticulate
Just how I feel
Do you know, do you know, do you know. do you know, just how I feel?

Do you know, do you know, do you know, just how I feel?
Do you know, do you know, do you know, do you know, just how I feel?

Sheer heart attack
Sheer heart attack
Real cardiac

Queen: Another One Bites The Dust

Let's go

Steve walks warily down the street
With his brim pulled way down low
Ain't no sound but the sound of his feet
Machine guns ready to go
Are you ready? Hey, are you ready for this?
Are you hanging on the edge of your seat?
Out of the doorway the bullets rip
To the sound of the beat yeah

Another one bites the dust
Another one bites the dust
And another one gone and another one gone
Another one bites the dust
Hey I'm gonna get you too
Another one bites the dust

How do you think I'm going to get along
Without you when you're gone
You took me for everything that I had
And kicked me out on my own
Are you happy? Are you satisfied?
How long can you stand the heat
Out of the doorway the bullets rip
To the sound of the beat look out

Another one bites the dust
Another one bites the dust
And another one gone and another one gone
Another one bites the dust
Hey I'm gonna get you too
Another one bites the dust

Hey

Oh take it - Bite the dust bite the dust
Hey Another one bites the dust
Another one bites the dust ow
Another one bites the dust he he
Another one bites the dust haaaa
Ooh shoot out

There are plenty of ways that you can hurt a
man
And bring him to the ground
You can beat him
You can cheat him
You can treat him bad and leave him
When he's down
But I'm ready yes I'm ready for you

I'm standing on my own two feet
Out of the doorway the bullets rip
Repeating to the sound of the beat
Another one bites the dust
Another one bites the dust
And another one gone and another one gone
Another one bites the dust yeah
Hey I'm gonna get you too
Another one bites the dust
Shoot out